

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre ..... 24 korona.
 Egy hónap ..... 2 korona.
VIDÉKEN:
 Egy évre ..... 28 korona.
 Egy hónap ..... 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
 Első sorban polt sor egyszer 20 Hl.,
 minden következőnél 16 Hl.
 Bélyegdíj külön 20 Hl.
 Nyilatkozat 40 Hl.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 68.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 Jászai főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 361.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, február 4.

Mai számunk több közleményei:

Vonzóerők: Az idegen pénz.
A képviselőház tilése.
Egyről-másról.
Észrevételek az ügyvédi kamara évi jelentésében.
A transzváli háború.
Véres harcok Szenteseen.
Színházi epizódok.
Elmebeteg grófnő a nádában,
Angol-búr háború a Süvegtéren.
Az aradi közjegyzőt kinevezték.
A tisztek estélye.
Beszámoló két mulatságról.
Tárcza: Kedves fiam, a kamasz. Írta: Benedek Elek.
Begény-Csarnok: A milliomos büntés. Írta: M. E. Braddon.

Az idegen pénz.

Arad, február 3.

Van Bukovinában olyan néhány földhöz ragadt szegény község, melyek lakosága eredete- és nyelvére nézve is magyar. Az oláh-ruthen néptenger közepében veszendő szigetként állanak ezek, mely szigetnek területét mind szűkebbre nyaldossa az azt körhullámzó idegen áradat. A szegény ördögök jobb sorsra méltó hűség- és kitartással ragaszkodnak vallásuk- és nyelvükhöz, de szegénységükben képtelenek a nemzetiségüket biztosító iskolájuk és egyházuk fentartására, és sűrűn hallatszott át segélykiáltásuk a Kárpáton, melyet az anyaországban lakó testvéreik felé támogatásért hangoztattak. Magyarország hazafias polgársága nem

is zárta el szívet szegény rokonai könyörgése előtt és — bár biztatással bővebben, semmint pénzzel — igyekezett az inséges csángók baján segíteni. Pedig ez sajátképen nem is *nemzeti* érdeke a hazai magyarságnak, mert a kitelepült töredékek sorsa amugy is megvan pecsételve; de ha magyarságuk fenmaradása örök időkre biztosíthatnák is, a mi nemzeti érdekeink szempontjából legkevésbé sem esik latba. Inkább a *humanizmus* kérdése volt tehát részünkről a mi szegény csángóink támogatása és az maradt a mai napig.

És mégis a velünk szoros kapcsolatban egyazon fejedelem és közös *külső* kormányzat alatt álló Ausztria nem engedte meg, hogy Budapest közönsége által a *bukovinai csángók* segítségére megszavazott jelentéktelen összeg az ő rendeltetésére, nyomorusággal küzdő véreink iskoláinak fentartására fordíttassék.

Az osztrák kormányzat ezen visszautasító magatartása, az idegen segélynek ezen határozott és rideg tilalma egyidejű a magyar miniszterelnök és a román kormány között létrejött azon megállapodással, mely egy interpelláció révén épen az utóbbi képviselőházi ülésen szolgált vita tárgyául és melynek értelmében Romániának a brassói oláh gimnáziumok részére azelőtt titokban nyújtott, majd letiltott szubvenciója most végleg engedélyeztetik, sőt *biztosítatik*.

Az így találkozó két ellentét adja meg a szempontot, melyből a miniszterelnök intézkedését önkénytelenül is elbírálni kénytelenek vagyunk. Emitt megtiltja a

monarchia egyik államfelének kormánya a fennállásért küzdő pár községének *népiskolái* számára kínált *könyöradományt*, mert azt — bár a másik államfélből ered — *idegen pénznek* minősíti jöllehet az adománynak semmiféle ethnikai vagy politikai jelentősége nincs; amott ellenben megengedi a magyar kormány, hogy Oláhország, mely rank nézve nagyon is *idegen* állam, egy millió frankra rugó alapítványának kamatait állandó szubvencióképen adja a brassói román ajku és az orthodox egyház által fenntartott és kormányzott középiskolák támogatására. Ez a szubvenció pedig nem könyöradomány, hanem *hathatós* támogatása egy olyan kultusz középpontjának, mely a magyar nemzeti törekvésekkel szemben térfoglalásra törekszik.

Ennek a kérdésnek, mely már utból lett tolva, s éppen nem volt aktuális, ilyen megoldását bizony csak hűvös lelkesedéssel üdvözli a magyar közvélemény, daczára a képviselőházi „*tapsvihar*”-nak és a hízegő sajtó bókjainak. És mentül többet gondolkozunk fölötte, annál kevésbé tudjuk belátni az intézkedés *politikai szükségességét*, pedig egyedül csak *ez az irányadó*; mert az teljesen irreleváns, hogy századokkal azelőtt csakugyan létezett-e oly kegyes rendelkezés, mely a brassói román egyháznak földeket hagyományozott, miután ezeket a birtokokat a román kormány szekvesztrálta, a birtoklás folytonosságát megszüntette, s csak később leleplezett politikai agitációk legalizálása alapjául tolta a tulajdonjog kontinuitását előtérbe. Van ilyen *jogosult Budapest közönségének*

TÁRCZA.

Kedves fiam, a kamasz.

Írta: Benedek Elek.

Kedves fiam, a kamasz, megkérdelek, hogy álljunk háttal egymásnak, hadd lássam, ne nyivel vagyok magasabb mint ő. Ez a felhívás úgy csapott le rám, mint derült égből a villám. Tetten értem magamat: én is csak ember vagyok, a legközönségesebb fajtából. Im, a mig kedves fiam hátulgombolós nadrágban járt, szörnyű lassunak találtam a vén idő járását, szerettem volna, ha az a csöppség egyszerre nagy, erős legénynyé serdül, aki felvált engem a nehéz kenyérkereső munkában s most, hogy ideál a ficzko: mérközzünk meg, apa! — úgy tetszik nekem, hogy a vén idő csunyan megtréfált engem. Bizonyos, hogy az én kedvemért nem zökkent ki a rendes kerékvágásból, ment, mendegélt szép csendesen, ám e pillanatban úgy tetszik nekem, mintha mégis röptült volna valójában. Sebesen, mint a madár, még annál is sebesebben. De még a gondolatnál is sebesebben.

— Hát álljunk háttal egymásnak, mondtam én. Csak aztán ne tessék ágaskodni, urfi.

— De apa, mit gondolsz!

Ez már nem gyermekhangon volt mondva.

Kiéreztem a mondásból, a hangsúlyozásból a — férfit. A férfi-virtus ágaskodását. Mintha csak azt mondta volna: de *uram!*

Meg is követtem azonnal kedves fiamat, a kamaszt:

— Bocsánat, uram. — Tehát ha úgy tetszik...

A mama vállalkozott a mértékhtelestítő szerepére s mélabuval vegyes örömmel hirdette ki a rideg valót:

— Kedves öregem, mindössze két ujj szélességével vagy magasabb a fiadnál. Egy év múlva már az a különbség se lesz. Két év múlva...

— Ne tovább! Ne tovább!

De a mama folytatta:

— Vénülünk öreg, vénülünk.

— Azaz, hogy nő a fiam. Ez még nem jelent vénülést? Úgy-e gyerekek?

Mert ott álltak körbe-karikába a kisebb gyerekek s ezek bizonyították egy szívet-lélekkel: nem, nem vénül az apa. Fiatal ember!

Ez a bizalmi nyilatkozat igen jól esett apai szívemnek, s nagy örömben baraczkot nyomtam kedves fiamnak, a kamasznak fejére.

— No lássátok, még mindig tudok baraczkot adni.

— Igen ám, mondá kedves fiam a kamasz, — de meghajtottam a fejemet.

Kedves fiamnak, a kamasznak igaza volt. Végre is tudomásul kellett vennem, hogy ked-

ves fiam — kamasz. Hogy váratlanul megérkezett az életnek ama szakába, melynek elmulását szorongva várják a szülők, az apróbb testvérek és a — cselédek.

Kedves fiam, a kamasz, minden héten konstatalja hol erről a ruhadarabról, hol arról, hogy az neki szűk, meg rövid; s minden nap, sőt vasárnap, mikor reggeltől estig itthon van, minden órában kiüt belőle valamelyes tulajdonság, amit annak előtte nagyító üveggel sem fedezhettünk volna fel benne. Megdöbbenéssel tapasztaljuk, hogy kedves fiunk nem tud járni. Hosszu ugyan a lába, de három akkorát lép, mint én ma még hosszabb lábbal. S mig magam fajta polgárembernél a szék arra való, hogy illedelmesen ráüljön, ő abban leli örömét, hogy hol átlépik, hol meg átuszik rajta. Sűrűbb az ugrás, mint a lépés.

Kedves fiam három éves korában oly kifogástalanul hajtotta meg magát, ha vendégek jöttek, hogy az csupa gyönyörűség volt a mi szülei szívünknek, most meg a szívünk majd meghasad, látván, hogy mily rettenetes nagy megeröltetésbe kerül fejének a biczzentése is. Azaz, hogy ki tudná azt megállapítani, mi is valóképen az ő meghajlása. A feje biczzen, az bizonyos, de úgy, mintha le akarna esni. Néha ijedten kapok feléje, hogy kifogjam, mint a le-eső labdát. De nem foghatom ki, mert a fejével együtt esik az egész teste. S erre még azt mondják, hogy: esetlen! Dehogyan esetlen, mi

adománya is és mégis letiltja az osztrák kormányt a szegény csángóktól.

Bármilyen nagyra becsüljük is tehát a miniszterelnök államférfiúi képességét és a nehéz napok során tanúsított hivatottságát, a brassói román iskolák oláhországi szubvencziójának elintézési módját nem mondhatjuk a legjobb akarattal sem szerencsésnek. Az, hogy az alapítványt ezután a magyar kormány kezeli és kamatait ő adja a középiskolákat fenttartó egyháznak át, jobban szemügyre véve úgy tűnik föl, mintha mi volnánk a román állam ügykezelői ebben a dologban, kivált a Románia által kikötött feltételekkel szemben, melyek közt nem utolsó, hogy az alapítványoknak román állampapírokban kell befektetve lennie.

De más okból sem tartunk egy oly intézkedést helyesnek, mely szerződés-szerű jogot ad egy idegen államnak, hogy állandóan felülbírálója legyen annak, vajjon mi az általa átadott alapot a megállapodásokhoz hiven, vagyis az ő megelégedése és tetszése szerint kezeljük-e. Attól félünk, hogy itt egy olyan magyar-román közösügy lett teremtve, mely komplikációkhoz vezethet, és pedig olyan komplikációkhoz, melyek elintézésébe a magyar kormány csak per tangens folyhat be, s a magyar nemzet tekintélyének súlyos csorbulása vagy megaláztatásával döntetik el. Példának okáért, ha a brassói középiskolák vezetése a belpolitikai élet alakulásai közben olyan forma fészkévé lenne a nemzetiségi izgatásoknak, mint annak idején Turóc-Szent-Márton a panszláv agitációnak, akkor a radikális orvoslát, amilyen a panszláv iskolával szemben rövidesen és eredményesen alkalmazható volt, a Romániával kötött egyezség folytán nemzetközi komplikációkra vezetne.

Ellenben azon körülmény, hogy a román kormány amaz ígéretét, mely szerint többé nem fog Magyarországon titkos szubvencziókat osztogatni — becses ellenértékül kell tekintenünk, csak a magyar állam tekintélyének aggalmas hanyatlását mutatja.

Ertjük a magyar miniszterelnöknek a komplikációk elől kitérő békés politikáját és mindenképen méltányoljuk is azt, de

szerény nézetünk szerint ennek az irányzatnak át nem hágható határai vannak ott, hol a magyar nemzet, a magyar állam tekintélyének érdekköre kezdődik.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 3.

Három interpellációt jelentett be az ülés elején az elnök. Ezek közül különösen a Zmeskál Zoltán néppárti képviselő interpellációja keltett általános érdeklődést. A néppártiak még szitottak a feltűnést.

— Ujabb tiszta-eszlári eset! — híresztelték titokzatos módon.

A költségvetési vitát Komjáthy Béla kezdte meg. Erős magyar, nemzeti politikát követel. Beszéde egy érdekes incidensre adott alkalmat. Komjáthy ugyanis felhozta többek között a Mayer Maritta ismeretes esetét is és miután Perczel Dezsőre is hivatkozott, a Ház elnöke személyes kérdésben nyilatkozott az ügyről. Általános megnyugvásra jelentette ki, hogy avval az asszonynyal semmi igazságtalanság sem történt, hanem egyszerűen elmezavart.

Még Buzáth Ferencz beszélt a szünet előtt. Szidta az anyakönyvvezetőket, a színházakat, az adórendszert és nagy hangon mindenekelőtt az egyházpolitika revízióját követelte, hogy milyen hatással, elképzelhető, ha felemlítjük, hogy összesen huszan hallgatták. Csak akkor fordultak felé némi érdeklődéssel, amikor a zsidó bevándorlók ellen támadt.

A szünet alatt az interpellációkra került a sor.

Részletes tudósításunk itt következik:

Az ülés megnyitása.

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Plósz Sándor miniszterek.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Neményi Ambrus előadó betérjeszti a győri házadómentességről szóló pénzügyminiszteri jelentést.

Interpellációk.

A következő interpellációk terjesztetnek be az ülés végén.

Szluha István a szállodézsmaavltság tárgyában.

Zmeskál Zoltán a námesztói gyermekgyilkosság ügyében és

Buzáth Ferencz a Szentesen kiosztott választási bárczák tárgyában.

Az 1900. évi költségvetés.

Komjáthy Béla elfogadja és magáévá teszi Kossuth érveit és határozati javaslatát. Politikai szereplése óta mindig erős nemzeti politikát követelt. Ilyen politikának a körvonalozását várta a miniszterelnök programbeszédéből, ennek hangsúlyozása teljesen hiányzott abból. Kárhoztatja a miniszterelnökség nemzetiségi osztályának felosztatását, mert ezt a nemzetiségek teljesen félreértették. Ők ugyanis azt hitték, hogy az új kormányval megszünt a nemzetiségek fékentartása, ők a Deák-párti tradíciók alatt azt értették, hogy a nemzetiségi követelmények végre teljesülni fognak. Hogy ezekre nézve meg vannak az eklatáns jelenségek, azzal bizonyítgatja, hogy felsorolja a múlt évi márczius óta, mindama nemzetiségi vakmerőségeket, a mik a magyar állam és a magyar szó ellen irányultak. Így a brassói, nagyszabeni és segesvári közgyűlési határozatokat a magyar jegyzőkönyvitel ellen. Felhozta a Mayer Maritta volt brassói lakos ismeretes esetét, a mely szövege szerint még a régi kormány büne.

Magyar nemzeti politikát nem szavakkal, hanem tettekkel kell csinálni, mert különben elnyelnek minket ellenségeink.

A prágai „Politik“ már is azt írja, hogy a miniszterelnök tárgyal az oláhokkal, hogy miután új korszak állott be, hagyjanak fel a passzivitással.

Széll Kálmán miniszterelnök: Eszemben sem volt!

Komjáthy: E hír fel sem tűnt volna neki, ha a „Bud. Hir.“ meg nem nevezte volna az oláhok vezetőit, a kikkel a miniszterelnök tárgyal.

Széll miniszterelnök: Az egész tudósításból egy szó sem igaz.

Biró Lajos (Komjáthyhoz): Jeszenszky hamisan informálta.

Komjáthy: Ha Jeszenszky mondott volna valamit, abból tanulni lehetne. Vannak emberek, a kiknek ezt hasztalan mondaná. Felhozta ezután újból a Metianu esetet, hogy t. i. a bukaresti archimandritával is hivatalosan tudatta kinevezését. Ez merénylet az állam ellen. Fiumében olyan a gyűlölet ellenünk, hogy az előtt szemet hunynunk nem szabad. Arra kéri a Ház minden tagját s az ország minden polgárát, hogy első sorban magyarok legyünk s minden törekvésünk oda irányuljon, hogy magyar politikát csináljunk. A költségvetést nem fogadja el. (Eljenzés a szélbalon.)

Elnöki széket Perczel átadja Tallián Béla alelnöknek, ki bejelenti, hogy elnök személyes kérdésben akar felszólalni.

Az elnök beszél.

Perczel Béni, a Ház elnöke személyes kérdésben kér szót. A Mayer Maritta dolgait a

kor esik egész valójában. Hogy merre hajlik a teste ilyenkor, azt egyedül a jó Isten tudja. Jobbra is, balra is, előre is, hátra is, csak arra nem s úgy nem, a merre s a hogy kelene.

Kicsi fészünkben félesztendő a legkisebb fióka, de nem ez a ház zsarnoka, hanem kedves fiunk, a kamasz. A hány magalában járó gyerek a háznál, a hány cseléd s ha lehetséges volna, hogy egy gyereknek több mamája legyen, mondanám: a hány mama, mind őt szolgálja ki. A gyerekszobából keserves sirás hallatszik be.

— Mi történt?

— Bandi fellökött.

— Mért lökte fel?

— De kérlek, kedves mama, én csak elmentem mellette.

S kisült a vallatásnál, hogy ő csakugyan nem lökte fel a kis öcsöcsét. Csak elment mellette.

Szakácsné, szobaleány idáig megöregedett nálunk. „Szép álom volt ez, hamar múlt el“. Ez a szép álom most már csak úgy válhat valóra, ha mindjárt olyan cselédet fogadunk, a ki másutt öregedett meg. De egynek sincs maradása s hogy egyre sűrűbben váltják egymást öregek és folyton öregebbel, még meg is interpellál kedves fiunk, a kamasz: mama, mért fogadsz csupa öreg cselédet.

Megdöbentő ártatlan arcczal teszi a ma-

mának ezt a kérdést, olyan ártatlan képpel, hogy a mama a következő alkalommal még öregebbet fogad.

Szegény mama sokat kesereg s én nem győzöm vigasztalni: éppen ilyen voltam én is abban a korban. A különbség csak az, hogy egyiknél tovább tart a kamaszkor, mint a másiknál.

— A mi fiunknál sokáig tart, mondja a mama.

— Valóban, a mi fiunknál sokáig tart, mondom én is.

— Mit tegyünk?

— Járassuk tánciskolába, ajánlom én. Ott lesimul a szegletessége. Majd udvarolni kezd egy kis leánynak, verseket ír hozzá s gyöngédebb lesz a hugocskái iránt.

— De nem akar táncolni. Emlékszel, hogy tavaly a lábát kezdte fájlalni, amint szóba hoztuk a táncztanulást.

— Hát én ezennel elrendelem apai hatalmamnál fogva!

Beszölitottuk a kedves fiamat, a kamaszt.

— Bandi, holnap megkezdted a táncztanulást. Egy ismerősünk házában épp most kezdik a tánczot. Csupa jó családból való gyerekek járnak oda. Te is oda fogsz járni. Ez hozzá tartozik a jó neveléshez.

— Ki az az ismerős? — kérdi kedves fiunk, a kamasz.

— Megneveztem.

— S kik járnak oda?

Ezeket már a mama nevezte meg.

Figyeltem kedves fiunkat, a kamaszt s észrevettem, hogy egy név említésénél gyöngy pir röppent végig az arcán. Ez a név nem volt közönséges név. Maga a név is már költészet. Lili! Es Lili tizennyéves leányka, szöke haju, nefejejskének szemü.

Mondá kedves fiam: a kamasz, ezt is szörnyű ártatlan képpel:

— Ha parancsolod kedves apa, hát akkor eljárók a tánczórákra.

A mama végtelenül boldog volt. En magam is az voltam. Hát még másnap, mikor kedves fiunk ideges gondossággal fésülte hátra a haját s szelid lánykaként állott a mama előtt; édes mamám, kösd meg a nyakkendőmet. Aztán, hogy elment kedves fiunk, a kamasz, szülei áldásunktól kísérvé, hogy-hogy nem, valami sugallat bevitt a tanulószobába. Ott leültem az asztala mellé. Es lapozgattam a könyveiben. Es az agg Homéroszból kihullott egy szelet papir. Es azon a szelet papiron egy vers. Vers, melynek ez volt a címe: Hozzá! Es vala ennek az alcíme: K. Lili emlékkönyvébe. A vers, mondhatom, szép volt, nagyon szép volt: egy gyermeksziv első szerelmi fohásza. S ebből a fohászból hallottam kicsendülni a bucsuzást is — a kamasz korszaktól!

Isten veled kamaszság, — üdvöz légy, első szerelem!

külföldi sajtó is szellőztette. Nem tartotta helyesnek eddig nyilatkozni, de mert most a Ház színe előtt is elhangzott a vád, nyilatkozni akar. Ezt könnyen megteheti, mert jól ismeri az ügyet. A panasznak *semmi komoly alapja nincs!* Egy szerencsétlen, szánandó asszony feljajdulása ez minden komoly indok nélkül. Az illető nő kétszer volt nála miniszter korában. Már ekkor gyanusnak tűnt fel a dolga. Megvizsgáltatta és kitűnt, hogy az asszony kedélye elborult és elméje zavart. Ezt az egészségügyi orvosi tanács is konstata. Ezt kéri tudomásul venni. (Általános élénk helyeslés.)

Komjáthy Béla: Köszönettel és sajnálattal veszi a felvilágosítást. Sajnálattal azért, mert úgy látja, hogy csak azoktól a szászoktól várhatunk elismerést, a kik megörlődnek. (Tetszés.)

Néppárti hangok.

Buzáth Ferencz az anyakönyvvezetőkre fordított óriási összegek miatt támadja a pénzügyminisztert. Ez felesleges kiadás, ép oly feleslegesek a színházaknak adott szubvenziók, mert ezalatt ezren és ezren nyomorognak és éhen halnak. Az egyházpolitika revízióját követeli, és különösen kikel az ellen, hogy a felekezetenküliek gyermekei vallásos nevelésben nem részesülnek. Az ő programjuk keresztény szocialista program, a melyhez hozzátartozik a kivándorlás megakadályozása is. A kivándorlók az éhenhalástól akarnak menekülni s azért vándorolnak ki seregestől. Kicsinylő haragon szól a telepítésről, a melytől nagy eredményeket nem vár. A zsidóbevándorlást a legnagyobb mértékben kárhoztatja, különösen azért, mert az uzsorát a legvakmerőbben üzik. Végül kijelenti, hogy a költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a néppárton.)

Két interpelláció.

Zmeskál Zoltán nagy derűtség közt *zsidóbarátnak* mondja magát. Egy híres rabbi mondotta egyszer, hogy rituális gyilkosság nincs ugyan soha, de a *keresztény vére a zsidóknak szükségük van*.

Visontai Soma: Ez közönséges komisz hazugság volt! (Viharos derűtség.)

Zmeskál beszéde végén a némesztói gyermekgyilkosság ügyében szigorú vizsgálatot kér már csak a zsidók érdekében is.

Plósz Sándor igazságügyi miniszter azzal felel, hogy ez az interpelláció idő előtti, mert a vizsgálat eltussolási szándék és elfogultság nélkül folyamatban van.

A választ tudomásul vették.

Végül **Buzáth Ferencz** interpellált a szentesi választás felől. Erről lapunk más helyén tudósítunk.

TAVIRATOK.

Kállay Budapesten.

Budapest, február 3. (Saj. tud. távirata.)
Kállay közös pénzügyminiszter ma a fővárosba érkezett. Délután hosszasan konferált **Lukács László** pénzügyminiszterrel.

Törvényjavaslat a telefonról.

Budapest, február 3. (Saját tud. távirata.)
Félhivatalosan jelentik: A mint a tervbe vett összes vidéki telefonvonalakat kiépítették, **Hegedűs Sándor** kereskedelemügyi miniszter azonnal beterjeszti a *telefondíjak leszállítására* vonatkozó törvényjavaslatot.

Egyről-másról.

(Házbér és fertély. — Jászai. — A tudomány halottja. — Schwarcz Gyula otthonából. — Gyász és nász.)

Az Aradi Közlöny számára írta:

Vay Sándor gróf.

Egyik modern regényben, azt hiszem, az *Ezüst kecské*-ben, a szerző nagyon lehuza a februárius hónapot. Csunyahónap is. Legkiváltképpen azoknak, akik *zsellérek*. Ezeknek februárius elsején kell a házbért fizetni. A fővárosban még bizony aránylag mindig elég horribilis összegeket fizetnek és a nagy, fertelmes

kócaliczkák lakói ezen a napon fizetik a fertályt. Az omnipotens házmester ur ilyenkor gögös, akár egy győztes bur vezér és a „Három holló” című Ztambaiski-ba beülve, elmondja csinyját-binját minden lakónak. Hogy azok a *rongyos* hivatalnokok legalább a *czinczel* nem kellemetlenkednek, mert kapják az államtól, de van ám egy vagabund piktor, a ki még novemberről is tartozik a fele házbérrel, és megtudják a józsefvárosi bádigos koma és a szabó sógor, hogy a *rongyos* hivatalnokné már tizedikén tojást kölcsönöz a házmestertől, az ura *spergeldet* nem fizet s hogy a piktornak csak azért eszközöl egyre halasztást, mert a ki a szinitanodába jár, úgy lepingálta, hogy majdnem megszólal. *Kádi*, a nagyreményű házmester kisasszony tragikai szerepeket tanul és a jövőben Jászai Mari babérjaira aspirál.

Ad vocem — színházi és irodalmi körökben nagy port ver most fel a *Jászai Mari* ügye. A mi legnagyobb magyar művésznőnk és az igazgatóság közt bizonyos differenciák támadtak. Anyagi kérdés az egész, ez a *száraz Artikel*, ahogy Kölcsey a pénz-kérdést nevezte. „A viszonyok változtak és sulyosak” ezzel védekeznek az intendáns, és ebben van is némi igazság. Mindazonáltal nem a nemzeti színháznak ma télán egyetlen, igazi oszlopánál kellene kezdeni a spórolást. Nincs annak valami nagy ideje, hogy Jászai Marit a Burg-színház vezetője hívta meg Akkor már betegeskedni kezdett Wolter, annak a helyét kellett volna betölteni. Hogy német kiejtését tökéletesítse, egy évre Németországba akarták küldeni, még pedig teljes fizetéssel. De Jászai Mari nem fogadta el, mert a magyar művészetnek akarta szentelni életét. Egyik lap ugyan azt írja, hogy nem érdem, ha író, művész idehaza marad. De kérem szívesen, már ehhez az én nagyon apró csekélységemnek is van egy észrevétele. Bizony hogy érdem minden írótól, meg minden művésztől, aki itthon marad, ha tud németül írni, beszélni, mert nálunk — egyes dédelgett kedvenczelet kivéve — az írók legnagyobb része ma is örökös gond és nélkülözéssel küzd és csak egy *paraszthajszál* választ el bennünket a Csokonai-féle rongyos csizmától.

Avagy méltányoltuk-e kellőleg csak a napokban elhunyt világhírű tudósunkat, *Schwartz* Gyulát. Szerencsére, hogy vagyona volt, mert különben nemcsak, hogy nem áldozhatta volna életét a valóban ideális tudományosságnak, de még a megélhetése sem lett volna biztos. Pedig mekkora rengeteg szeretete a tudománynak és mekkora tudomány lakott ebben az emberben! Történt egyszer, még a Thun-regime alatt, hogy amikor német nyelvre akarták kényszeríteni a tanulókat, *Schwartz* Gyula így szól a história professzorához: „Tessék nekem megengedni, hogy inkább latinul beszéljek” és a tizenégy esztendősi fiu olyan remek cicerói latinsággal beszélt félóraig, hogy nemcsak a klasszisnak, de a professzornak is eléllt szeme, szája. Tizenhét éves korában ó-görög nyelven értekezést írt a hellének geológiai ismereteiről, úgy, hogy a londoni tudós-világot is bámulatba ejtette. Igen, a londonit, de nem a magunkét. Itthon fogytig tulzónak, idealistának tartották. Haszontalan, hitvány kis riportertől hallottam mondani, hogy *bolondságokat* olvasott fel *Schwartz* Gyula az akadémiában. Bolondságnak mondták bölcsességét, pedig hát nem volt nála önállóbban alkotó magyar tudósunk. Most már pihen. Post mortem, a magyar tudósvilág is megadja neki az öt megillető hódoló elismerést. Hiszen meg is adják nálunk ezt mindenkinek, mikor már nincs helye az áskálódásnak, a kenyéririgységnek. És a behantolt sirnál, mondanak hangzatos frázisokkal megspékelt

bucsuztatókat. Qui aime sa mere, ne peut etre mauvais.

De valóban, *Schwarcz* Gyula, a ki materialisztikus korunkban fogytig pietással őrizte édes anyja emlékezetét, ritka nemeslelkű ember, páratlanul gyöngéd férj volt. Házassága hasonlított *Philemon* és *Baucisé*hoz. Neje, az ősrégi *Csemiczky* család sarjával a legideálisabb életet élte, a mit csak képzelni lehet. A házastársak soha egymás nélkül sehová sem mentek. Erdekes, hogy mikor *Schwartz* Gyula nejét elvette, milyen különböző természete volt a házaseleeknek. *Csemiczky* Mariska kitűnő gazdaasszony, körültekintő, rendes, pontos háziasszony volt, de nem sok érzékkel a tudományosság, az idealizmus iránt. Pár év alatt idealista férje azonban úgy átgyurta, átfőrdölte nejét, hogy valósággal csüggött férje pályáján. Megszerette a tudományokat, irodalmat s anynyira finommá lett érzéke, hogy az irodalomban, művészetben a legkisebb banalitás is sértette. Igaz, hogy szív kellett ehhez, de *Csemiczky* Mariska fogékony, nemesen érző keblében jó talajra hullott a tanítás és erről a két házastársról igazán el lehet mendani: egy test, egy lélek.

Szomorú évforduló is volt ezen a héten. A *néhai* Rudolf trónörökös halálának évfordulója. *Stefánia* özvegy trónörökösne pompás korszort tett néhai férje koporsójára — de a mint beavatott körökben beszélnek, ez az utolsó, a melyet mint özvegy trónörökösne küldött. A bécsi Burg termeiben bontogatja már ezt a sötét fátyolt a szép, életvidám fejedelmi nő. Maholnap új nász váltja föl a hosszú gyászt. Miramare babérlombjai közt áldják meg majd az új frigyet. de ha igaz a suttogás, gróf Lónyay Elemér nejevel az év *nagy részét* Magyarországon, Bodrog-Olasziban fogja tölteni.

Észrevételek

az ügyvédi kamara évi jelentéséhez.

Írta: Tenner Pál dr.

Arad, február 3.

Az aradi ügyvédi kamara évi jelentése, melyet a kamara választmánya az Igazságügy-miniszterhez felterjesztett, azon törvényszabta részében, mely az ügyvédség és jogszolgáltatás terén mutatkozó bajokkal foglalkozik, értesülésem szerint rekriminációkra adott alkalmat. Meglepetéssel vettem e hirt, mert — őszintén mondván — első elolvasásánál mit sem találtam benne, a mi erre alapos okul szolgálhatott volna.

Nyugodtan fontolgatva olvastam el tehát újból a jelentést, de most sem találtam a helyi jogszolgáltatás fölötti bírálatban bármit is, a mivel a jelentés a tárgyilagossá, jogos bírálat keretén túl ment volna, nem találtam tényállást vagy kifejezést, mely a sértés szándékának jellegével bírt, vagy a jó illem és a bíróság iránti köteles tisztelet törvényébe ütközött volna és nem akadtam a jelentés tenorjában egyetlen hangra sem, mely az ügyvédi kar méltóságával és hivatásának komolyságával összeegyeztethető nem lenne.

Igen is azt találtam, hogy ezen jelentés eszmemenete komoly, önértetes, magas színvonalra vall, melyre az ügyvédi karnak rendelkezésénél fogva mindannyiszor emelkedni kell, ha azon kötelességek teljesítéséről van szó, melyet az ügyvédi rendtartás az ügyvédi karra, mint testületre kiszabott. Minél függetlenebb, minél önértetesebb és jellemesebb az ügyvédség, annál inkább felelhet meg azon rendelkezésnek, melytől a törvénykezés terén megilleti és lehetetlennek tartom, hogy az erre vonatkozó törekvések bármily bántalmat is keltethetnek a bíróságok tagjaiban, kik bizonyára örvendő tapasztalják, ha a törvénykezés terén velük együtt működő ügyvédek ép oly önértetesek és ép oly függetlenek, mint ők maguk.

Ha mindazonáltal igaz, hogy a kamarai

jelentés néhány passzusa bíróságunk körében visszatetszést, sőt itt-ott a személyes sértés érzetét felkötötte, ami azon igazán harmónikus viszonyt fogva, melyben nálunk a bírói kar és ügyvédi kar tagjai egymással élnek, mélyen fájlatandó; az vagy félreértésekre, vagy indokolatlan érzékenykedésre, vagy — és e legrosszabbat feltételezni nem akarom — hízlegők rosszakaratu besugására vezetendő vissza.

Meg vagyok győződve, hogy a bírói kar és ügyvédi kar tagjai közt a kölcsönös megértés minden további felvilágosítás nélkül is rövid időn belül bekövetkeznék, úgy, hogy a vélt sérelem fulánkjának még nyoma sem maradna, de minthogy kedves helyi szokásainknál fogva az ilyenü villongások azok közt is közbeszéd tárgyává tétetnek, kik hozzá nem értenek, minthogy továbbá emeritált kamarai választmányi tag létemre 22 éves ügyvédi működésem után nem minden hivatottság nélkül szólhatok a kérdéshez: nem végzek talán hálátlan munkát, ha a tiszta tárgyilagossággal szövétnelével bevilágítom azon egynehány passzust, mely a sajnálatos félreértésekre alkalmat, de nem okot adott.

Az évi jelentés az ügyvédi kar súlyos sérelmeként felemlíti „hogy az új igazságügyi palota beosztásánál ügyvédi szobáról nem gondoskodtak. Felsorolja e hiány következményeit és ezen mellőzésben az ügyvédi kar jogos kívánságának és tekintélyének kicsinylését látja, melyre reá nem szolgált és az aradi kir. törvényszék elnökétől el nem várhatott.”

Ezen panasz tárgyi részének jogosultságát mindenki, tehát a bírói kar tagjai is elismerik, de végső sorában támadást látnak a törvényszéki elnök személye ellen.

Vajjon mi sértő, mi bántó, mi becsmérő van e felemlítés kifejezéseiben vagy gondolatmenetében? Meg van-e sértve a köteles tisztelést és nagyrabecsülést, melylyel az aradi ügyvédi kar minden tagja törvényszéki elnökünk személye iránt viseltetik. Hiszen aki azon viszonyt ismeri, mely törvényszéki elnökünk és az aradi ügyvédek közt fennállott, aki e kifejezés „várhatott” nyelvészeti magyarázatával foglalkozik, könnyen megtalálja a kommentárt, mely a sorok közt fekszik, s amely így szól:

„Az aradi ügyvédi kar számtalanszor tapasztalta már, hogy érdemdus törvényszéki elnökünk azon tiszteletet, becsülést és szeretetet, melylyel az ügyvédek körül veszik, teljes mértékben nemcsak viszonozza, de szíves, előzeny eljárásával tetézi is. 30 év óta működik együtt a jogszolgáltatás terén ezen kar tagjaival, anélkül, hogy a jó egyetértést bármi is megzavarta volna.”

„Ezen elnöktől tehát inkább elvárta az ügyvédi kar, mit idegen elnöktől annyira nem várhatott el, hogy az ügyvédi szobára vonatkozó kívánságát tőle telhetőleg elő fogja mozdítani.”

Ez és egyedül ez volt az inkriminált passzus értelme, mely megengedem, talán érthetőbben lehetett volna fogalmazva, de így is — minden ellenkező híresztelés dacára — nem tudom elhinni, hogy mélyen tisztelt elnökünk ebből személye ellen irányuló támadást olvasott volna ki, mitől már a személyét környező köztisztelet folytán is meg van ova.

Nem adhat neheztelésre okot azon előterjesztés sem, mely a kamarai évi jelentésben a telegkönyvi osztály mult évi előadójának tevékenységére, jobban mondva téltenségére nézve foglaltatik. A kamara már mult évi július 21-én külön felterjesztést intézett e tárgyban az igazságügyminiszterhez, mi alatt azon ügyvédek, kik telegkönyvi ügyekben eljárni kénytelenek voltak, nyögtek a semmittevés sulya alatt, amint nyögni fog a restanciák sulya alatt bíróságunk azon tagja, ki a telegkönyvi osztálynál az előadói tisztben öröklésre van hivatva. Az illető bíró urat, ki a bírói függetlenség és elmozdítatlanság védelme alatt oly nagy foku hanyagságot tanusított, a támadás méltatlanul nem éri, azt pedig jogosan nem kívánhatja az ügyvédi kar, hogy a bírói függetlenség, mint a törvénykezés legszentebb biztosítéka, sérelmeztesék, mert a bíróság egyik tagja visszaélt vele és belátjuk, hogy a fegyelmi eljárástól eltekintve, sem törvényszéki elnökünk, sem a magasabb fórum ily kinövéseket nem orvosolhat.

Ha ezen kérdésben az évi jelentés éle nem a rendszer, nem a bíróság, hanem tisztán a

személy ellen irányul, akkor másrésztől mindazon további sérelmek, amelyek a jelentésben elősoroltatnak, csakis institucziók, elvek, rendszerek, gyakorlati eljárások és irányzatok, de soha sem személy és így bíróságunk egyetlen tagja ellen sem hozatnak fel, egyetlen-egynek megbántását vagy tevékenységének elbírálását nem czélozzák.

A jelentés főlemlíti, hogy a dondnoki és tömegdondnoki kirendelés szabályozása szükséges, mert a jelenlegi rendszer nem válik be és kívánatos, hogy az ügyvédség, mint a bírósági igazságszolgáltatás pártatlan ellenőrzője, anyagiilag a bíróságtól függetlenítették.

Ez nem új kívánság, mert a hazai ügyvédi kamarák összes évi jelentéseiben időről-időre visszatér a nélkül, hogy egyetlen megszívlelhető javaslattal is léptek volna fel, ép úgy, mint az évi jelentésben foglalt javaslatban sem látok remediumot a bíróság akaratán kívül is a dondnoki kinevezések körül felmerülő aránytalanságok orvoslása iránt, de azért nem hiszem, hogy a bíróság az ügyvédség azon törekvésében, hogy anyagi tekintetben magát függetleníteni kívánja, bármily gáncsolni valót is találja.

Ellenkezőleg, feltételezem, hogy ezen küzdelmét jóakarattal győzelemre fogja segíteni.

Ugyanazon szempont alá esnek az évi jelentésben foglalt, a perköltségek megállapítására vonatkozó megjegyzések és a megállapítás mérve ellen felhozott kifogások. Bár igaz, hogy sok más törvényszék területén magasabb a díjszabás és különösen rendes perekben az eléggé rigorózus budapesti törvényszék vagy a szegedi törvényszék költségmegállapítása messzire túlszárnyalja az itteni megállapításokat egészen, és nagyjában nem panaszkodhattak az aradi ügyvédek a bírói megállapítás ellen. Hálásan emlékeznek meg a velem egykoru ügyvédek törvényszéki elnökünkről, ki járásbíró korában a bagatel törvény behozatala folytán károsodott ügyvédeknek némi kárpótlást nyújtandó, önként emelte fel mérsékeltén a járásbírói díjszabást. Ily tradíciók közt öregedvén meg, bizony rosszul esik nekünk, ha látjuk felső bíróságaink ususát az ügyvédi költségek megnyirbálására és látjuk, hogy bíránk egy része köteletségének tartja ezen irányzat szellemében eljárni. Ha emiatt feljajdulunk, egy bíró sem veheti azt rossz néven.

Ismétlem, mindenütt csak az irányzat, sehol sem a személy ellen fordul az évi jelentés és azért berekeszhetném a többi részletek elhagyásával helyreigazításaimat, ha nem kellett volna fel figyelmemet azon hír, hogy a jelentés benyomása azért is kedvezőtlen volt, mert a bíróságok tevékenységéről nem eléggé dicsérőleg emlékezett meg.

A jelentés ugyanis röviden azt mondja: „a közpolgári, váltó és kereskedelmi, valamint a büntető osztálynál az ügymenet kielégítő volt, nem merült fel panasz sem az ügyek előadása, sem expediálásának késedelmissége miatt”.

Igaz, hogy a bíróságok pontos, kifogástalan törvényszerű működése itt nem szóaradattal, hanem ezen egyszerű szócskával: „kielégítő”, van megállapítva; igaz, hogy nálunk az egyszerű, őszinte szólásmód idejét multa és minden elismerés, hogy hatásos legyen, superlativus alakjában jön kifejezésre, — de azért még azokkal szemben is, kik barátai az ilyen szóaradatoknak, a jelentés álláspontjának helyességét vitatom.

Az ügyvédi rendtartás 19. §-a kimondja, hogy az ügyvédi kamarák hatásköre a jogszolgáltatás terén mutatkozó hiányok orvoslása iránti véleményadásra és javaslattételre kiterjed, 32. §-ában pedig megkívánja, hogy az e terén tapasztaltakat évi jelentésükben az igazságügyminiszterhez terjesszék fel, mely jelentést a 27-dik §. értelmében a választmány állapítja meg.

A kamara hivatva lévén a mutatkozó hiányokat megállapítani és orvoslásuk iránt javaslatot tenni, tullepne hatáskörén, ha egyuttal ott, hol hiány nem merült fel, a bíróságok vagy tagjai működésének dicsérő elemzésébe és bírálatába bocsátkoznék és hivatatlanul állítana össze kvalifikációs osztályzatot a bírákról. Az ügyvédi kamara nem lehet és ne legyen a bírák panegyrikusa és — úgy hiszem — épen utóbbiak ki is kérnék ezt maguknak. Hogy ez sok ízben megtörtént, az nem bizonyít semmit. Ha történt, rosszul történt.

A midőn a kamara jelentésében megáll-

pitotta, hogy az ügymenet kielégítő és panasz nem merült fel, konstataálta, hogy orvoslandó hiány nem mutatkozott és hogy mindenki meg tette kötelességét. Ennél nagyobb hivatalos dicséret nincsen. Igaz, elért volna talán egy-egy melegebb kifejezés is. Említés történhetett volna arról, hogy több akaratban és tehetségben egyaránt értékes fiatal erő kinevezése és a bírói kar ilyképeni megizmosodása; az egyes osztályok czélszerűebb beosztása: örömkre szolgált, de bizony a jelentés nagy terjedelme mellett is csak a legszükségesebbekre szorított és azután az idősebb bírák érzékenysége is tekintettel kellett lenni.

Hiszen nem merítette ki e jelentés mindazt, a mit a jogszolgáltatás terén még javasolni kellett volna és így nem terjedt ki törvénykezési állapotaink szégyen foltjára, a bírói fizetések silányságára sem.

1870. óta államháztartási kiadásaink 160 millióról 500 millióra növekedett. Az elsőrendű szükségletek ára legalább 30—40%-al emelkedett. A törvényszéki bíró törzsfizetése az emelés után 1500 frtről 1600 frtra emelkedett 6—8 esztendei szolgálat után 1800 frtra emelkedhetik és előléptetés nélkül pályáját és életét ezen fizetéssel zárhatja be. Ez azon bírák fizetése, kik most számos ügyben másodfokulag sőt utolsó fokban ítékeznek, kik az esküdtzések élén ünnepi ruhákban a „Király uevében” élet halál fölött bíráskodnak, és kik törvény által el vannak tiltva attól, hogy valamely másféle haszonhajtó vállalkozásba fogjanak.

A fizetések szabályozásáról szóló törvényt a bírákra nézve novelláris uton meg kell változtatni. A törvényszéki bírákat és ügyészeket a VII-ik. az alügyészeket és albirákat a VIII-ik osztályba kell helyezni és ez iránt a kamarák utján orsságos mozgalmat kell indítani. A többlet költség legfeljebb 1 millió azon ágban, mely az államnak busásan meghozza pénzügyileg a reá fordított kiadásokat. Ha van pénz a tisztí fizetések emelésére és 30 millió hadügyminiszteri póthitelek megszavazására, kell hogy ezen célra is pénz legyen, mely a magán vagyonnal nem bíró családok bíráknak így sem nyújt kényelmes előtérítést, de mégis lehetővé teszi, hogy fáradságos napi munkája után anyagi gondok nélkül hajtsa fejét éjjeli nyugalomra.

Az évi jelentés megállapítása és felterjesztése a választmány kizárólagos hatásköréhez tartozván, kívánatos volna, hogy jövőben a szöveg végleges megállapítása előtt a kamara tagjai előértekezleten meghallgattassanak, vagy írásbeli indítványaik beadására felhívassanak.

Ezeket kívántam az ügyvédi kamara ez évi jelentésérc nézve megjegyezni és úgy hiszem kartávsaim legnagyobb része osztozkodik felfogásomban. Azokkal, kik más véleményen vannak szívesen bocsátkozom eszmecserebe.

Emberek vagyunk gyarlók és törékenyek: könnyen tévedhetünk tehát. Mi ügyvédek, kik az élet küzdelmében állunk fojttassuk e harcot önérzettel, de felfuvalkodás nélkül legyünk mértékletesek gáncsban és dicséretben egyaránt, legyünk szerények, de nem hajlogók és főleg legyünk hívek az igazsághoz; akkor a bíróságok részéről is részei maradunk azon nagyrabecsülésnek, melyben mi őket részesítjük. Viszont a bírákat arra kérjük, ne engedjék az ügyvédi kar fölötti véleményüket azon hízegő hypokriták besugásától befolyásoltatni, kikről Mirza-Schaffy már eldalolta: „Ein Dichter frung einst einen weisen Mann Wie heisst das schlimmste Thier beim Namen Der Weise sprach: von wilden heisst Tyraun und Schmeichler von den Zahnen.”

A transzváli háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 3.

Buller tábornok ennek a világnak a legoptimistább embere kell, hogy legyen. Alig mult pár napja, hogy másodsor verték meg Ladysmith alatt s már ujra azt hirdeti, hogy csak azért is felszabadítja az ostromlott várost.

Olyan ez a próbálkozás, mint az anekdota megvert emberé, aki azt mondja, hogy még egyet merj csak rajtam ütni, majd megmutatom én, — s mikor megkapja az újabb ütlet, azt kérdi: komoly-e ez, vagy tréfa? Persze,

hogy komoly, feleleli az ellenfele. Nohát azért, mert ilyen tréfát nem tűrnék ám.

Bullernek is komoly megveretés kell megint, mert ilyen tréfát ő nem tűrne.

Egyebekben pedig a parlamentben folyik a másik mérkőzés, a melynek az lehetne a neve háboru a háboru körül. A Bullerek szerepét itt a kormány viszi. Olyan tehetetlen és olyan provokáló a védekezése, a melyet a délafrikai angol tábornokok is szégyelnének.

Távirataink a következőket jelentik:

Az alsóház ülése.

London, február 2.

Goschen, az admirális első lordja azt mondja, hogy Brice argumentumainak nagyobb részére az a válasza, hogy egyik-másik miniszter-társának beszédére utal és sajnálattal látja, hogy némely szónok beszédében csak az a törekvés jut kifejezésre, hogy egyes minisztereket ócsároljanak. Nem lehet egy minisztert külön támadni, mert az egész kabinet összetart. (Nevetés az ellenzéken.)

Goschen azt kérdezi, hogy talán azért fogadják az ellenzék ezt a nyilatkozatot kételkedéssel, mert maga nem tud jól összetartani. (Helyeslés a kormánypárton.) A kabinetet úgy intézkedései, mint hibái szempontjából egységes egészenek kell tekinteni. Goschen visszautasítja azt a szemrehányást, hogy a miniszterium igazságtalan háborút provokált. (Közbeszólások az irek részéről.) A szónok kéri az ellenzék, hogy boszuságát tartsa vissza.

Redmond William: Próbáljon okosan beszélni!

Az elnök felszólítja a közbeszólót, hogy ezt a kifejezést vonja vissza.

Redmond: Az elnök felkérésére visszavonom a kifejezést és nem fogom kérni Goschent, hogy okosan beszéljen. (Nevetés és rendre! — kiáltások.)

Goschen: A vita nagyon komoly és reméli, hogy még komolyabban fog folytatódni. Ami a háboru igazságosságát illeti, az ország lelkiismerete egészen tiszta. (Helyeslés.) Szomorú volna a kabinetre nézve, ha ebben a demokráta világban háborút kezdett volna anélkül, hogy az ország a háta mögött állott volna. Hogy a kormány nem gondolta meg, milyen helyzetben van az ország, nagyon súlyos vád a kormány ellen, a mely nagyon nehéz feladat megoldásával van elfoglalva. A kormányt minden szerencsétlenség, minden balsors, minden hiba mélyebb aggodalomba ejtette. A kormánynak nemcsak a dél-afrikai helyzet fölött kell örködni, hanem figyelembe kell vennie az ország helyzetét minden irányban. Ebből a szempontból egyik miniszterium sem tanusított renyhességet. (Helyeslés.)

Az admirális megfelelt kötelességeinek és felelősségének. A háboru kezdete óta ez a hivatal fáradhatatlan figyelemmel szedte össze minden erejét. Az admirális legjobbnak vélte, hogy nyugodtan és felelősségének tudatában megtegye, a mit tennie kellett, a mennyiben minden irányban körültekintett és fontolóra vett mindent, a mit ezekben a nehéz időkben a kormányzás és a végrehajtás szempontjából fontolóra vennie kellett. A hadi tengerészet nehéz ágyukat és legénységet bocsáthatott rendelkezésére a hadseregnek, a nélkül, hogy segédeszközei kimerültek vagy a tengeri szolgálat gyöngült volna.

Ujabb zavargások.

Laurenzo-Marquez, február 3.

Az amerikai főkonzul Pretóriába utazott. Gaberonesből jelentik, hogy Plumer ezredes folytatja hadműveleteit. Egy ja-

nuár 26-iki jelentés szerint Plumer ezredes új ágyui megkezdtek a burok hadállásának bombázását, amit ezek viszonzottak. Az ágyuzás még egyre tart.

Buller megint felmenti Ladysmithet.

London, február 1.

Buller tábornok újból megtámadni készül a burok hadállásait Ladysmith előtt. A Times értesülése szerint már holnap nagy ütközet lesz a két tábor között.

Az ostromlottak helyzete Ladysmithben

Frankfurt, február 4.

A Frankfurter Zeitung a következő távirati értesülést kapta Ladysmith lakóinak helyzetéről:

Az ostromlott városban rettenetesek az egészségi állapotok. Legnagyobb baj, hogy elfogyott a tüzelő anyag. A köszénkészlet csekély volt már az ostrom kezdetekor is, azóta pedig egészen elfogyott. Fa is kevés van, az is egészen friss, nedves, úgy, hogy használat előtt darabonként kell szárítani. A lakosság nem is jut már fölt ételhez, mert a tüzelő anyaggal a betegek részére takarékoskodnak.

Mafeking távirata a királynőhöz.

London, február 3.

Mafeking már több mint száz nap óta ostromzár alatt van. A századik nap alkalmából a polgármester január 27-iki kelettel táviratot küldött Viktoria királynőhöz, biztosítván őt a város hűségéről és odaadó állhatatosságáról.

— Biztosítjuk felségedet, hogy az angol supremáciát ebben a városban érintetlenül fen fogjuk tartani, e szavakkal végződik a polgármester hódoló távirata.

Steyn nyilatkozata a háborúról.

London, február 3.

A Times-nak jelentik, hogy Steyn elnök a naptali hadsereghez beszédet intézett, a melyben vádolta az angolokat, hogy a burokat háboruba kényszerítették.

— Az angolok — mondotta egyebek közt — több helyütt itták a transzwáli és oranjei burok közönyösen ontott véré, de még többre szomjaznak.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Aranykakas, bohózat. Este: Egy katonai története, dráma. (Páratlan bérlet.) Hétfő: Vájlunk el, vigjáték; Vizvári Mariska felléptével. (Páros bérlet.) Kedd: A férj vadászni jár, bohózat. (Páratlan bérlet.) Szerda: A baba, operette; Szarvasi Iona felléptével. (Páros bérlet.) Csütörtök: Francillon, szimfónia; Vizvári Mariska felléptével. (Páratlan bérlet.)

A cigány.

— Február 2. —

A fővárosban évek óta a népszínmű mostoha elbánásban részesül és a népszínház, melynek jelszava volt a népszínműnek hajlékot adni és ezt a drámai műfajt istápolni, fejleszteni — hűtlen lett zászlajához. A népszínmű a pompás palota előtt mint koldus áll az ajtóban, és alig nyer bebocsáttatást. Pedig az a palota neki épült és akik bent dözölnek, duhajkodnak, azok az operett ledér hölgyei, kik rövid ruhában, többnyire érték nélküli élményeiket viszik a színpadra és aközben rövid életű dalokat énekelnek és ledér táncokat lejtének.

A főváros irányítja a művelést és ennek köszönhető, hogy a vidék is rálépett a ferde-irányra. A vidéki színházak műsora élénken

demonstrálja, hogy alig-alig jut hely benne a népszínműnek. Ez a dekadencia pedig magával hozza azt, hogy a színházak lassanként megszűnnek a nép oktatói, a nemzeti kultúra fejlesztői lenni, és megelégszenek azzal, ha szórakoztatnak, mulattatnak nagyon gyakran már oly eszközökkel, melyek a tisztesség és az erkölcsösség rovására mennek.

Még abban az időben, midőn a színházban az erkölcsmetelyező járvány első tünetei mutatkoztak, reámutattunk a fenyegető bajra, és ma már midőn az epidemia a legvehemensebbül kitört, felocsudott a közvélemény széles hazában, és erélyesen keresi az orvoslást. A főváros szűgyenére szolgáljon az, hogy ez a mozgalom a vidékről indult meg és ha a vidéki színházak bojkottálni fogják a színirodalom újabb gyalázatos termékeit, akkor talán a fővárosi színházak is megváltoztatják az eddigi irányt. A vidéki színházak ezáltal fényes jel adják annak, hogy a színházat inkább tekintik kultur intézménynek, mint a fővárosiak.

A mi színházunk e tekintetben szintén a jobb uton kezd haladni és már vivmány az is, hogy a vasárnapi közönségnek a jó népszínművekben van alkalma szórakozni. Így történt ez tegnap is, mikor a Czigány került előadásra. A színház vezetősége a színház külső látképéből igen kedvező tapasztalatot szerezhett. A Czigány régi darab nagy művészek játszották benne már nálunk a Zsiga cigányt és mindennek dacára zsufolt ház nézte végig az előadást, még pedig élvezettel. Van tehát közönsége a népszínműnek nálunk Aradon és azért hadd lobogjon az új irány tiszta és nemesítő zászlaja.

Zsiga cigányt Bács Károly játszotta és tegyük mindjárt hozzá, hogy kitűnően. Az ő cigányja természetes és nem tulzott; beszédjében, játékában nem kereste az olcsó hatást és mindenütt óvatosan kerülte azt az alpáthoszt, melybe sokan belélesnek, ha alkalmuk nyílik arra. Ezzel az egyszerűséggel, ezzel a keresetlenséggel ragadta zajos tapsolásra a közönséget minden egyes jelenetében.

Távolgyi Rózsija érdekes alakítás volt. Toska és Rózsija! Mily nagy ur van köztük! Azért kíváncsivá tett mindenkit arra, hogy Toska miképp fest magyar paraszt ruhában egészen más társaságban, más világnézet, más felfogás, más légkörben. Röviden nem jól fest. A mi Bácsnak főerőssége volt, hogy az ő cigányja igaz és természetes még külsejében is, abból egy szemernyit sem láttunk Tólvölgyi Rózsijában. Már megjelenésében lerontotta az illúziót. A szegény cigányleányt mutatja be Szigligeti, a kit cselédmunkára hív az uraság, közönséges hétköznapon, aki a ház körül dolgozgat, vizet hoz a kútról, söpör, serénykedik a kolduslakban, a piszkos udvaron. Ez a cigányleány nem fésülteti magát fodrásznővel, nem sütteti a haját a legújabb divat szerint, nem jár se-lyem viganóban, egyszóval nem öltözködik mint egy főúri, ki jelmez estélyen mint cigányleány akar hódítani. Tólvölgyi e tekintetben nagyon elvetette a sulykot és ezért sem volt az igazi Rózsija. Már most ami játékot az érzelmek tolmácsolását illeti, ebben ugyanezt a jelenséget észleltük. Fedora, Toska, úgy jár-kél, úgy morog, úgy szaval, mint azt Tólvölgyi tette, de Rózsijnak ilyen allűrjei nincsenek, nem szabad lennie. Rózsijnak cipőjén talán sarka sincsen, és Tólvölgyi kothurnust szegezett reája, meg pedig a legmagasabb fajtából. Ezért nem volt Rózsija természetes, ezért tette reánk azt a benyomást, hogy Rózsija nem is édes leánya Zsiga Zsiga cigánynak, nem is édes testvére Peti fiúnak, hanem mintha Zsiga cigány ellopta volna valami grófnak, herczegnek vagy királynak a leányát és azt rejtegetné piszkos

odujában. Én azonban feljelentem Zsiga cigányt a gyermekrablásért, és nagyon örülnék, ha az ál-Rózi visszakérülne grófi, vagy hercegi, vagy királyi szüleikhez, mert ott az ő helye, ott gyönyörűségére lesz mindenkinek.

A többiek *Pintér* és *Ruzsinszky* első sorban, *Mezey*, *Andorffy*, *Pethes* és *Tolnayné* összesen és egyenként nagyon jók voltak.

Carolus.

* **Déri betegsége.** *Déri* Jenő betegsége ma kellemetlen zavarodást okozott a színháznál. A szép hangú tenorista hangszálait a változó idő egy kicsit megviselte, úgy, hogy sem a mai *Troubadour* előadásban, sem a holnap *Büvös vadászban* nem vehet részt. Az orvosok remélik, hogy egy-két nap alatt kiheveri a rekedtséget. Vasárnap este ezért *Büvös vadász* helyett *Egy katona története* kerül színre.

* **T. Vizvári Mariska Aradon.** *Tapolezainé* *Vizvári* Mariska ma délben Aradra érkezett egy nőrokonával. A *Nemzeti Színház* fiatal tagja e hónapban többször fog színpadunkon játszani. Bemutatkozása hétfőn *Sardou* finom vígjátékában, *Váljunk el*-ben lesz: *Cyprien* játssza. A hét folyamán még *Francillon* czimszerepében lép az aradi közönség elé, azután visszamegy a *Nemzeti Színházba*, honnét rövid idő múlva visszajön további vendéjátékaira. Hetfői fellépte páros bérletre esik.

* **P. Szép Olga fellépte.** *Pintérné* *Szép* Olga, ki hosszabb ideig betegeskedett, kedden lép ismét a közönség elé. A *férj vadászni jár* bohózat féltékeny, helyre menyecskéjét játssza, bizonyára nagy, hálás közönség előtt.

* **Egy új „Baba“.** Az új „Baba“ *Szarvasi* Ilona, ki *Felhő* Rózi helyett lép fel nálunk szerdán. Az új *Baba* iránt annál is inkább fogunk érdeklődni, mert *Szarvasi* aradi származású leány, innen került Budapestre *Rákosi* Szidi színészkolájába. Énekesnő akart lenni, de *Somló* Sándor biztatására a drámának szentelte tehetségét. Tanulmányai bevégezte után drámai szerepkört töltött be a Magyar Színháznál. Régi vágya azonban csak el-elfogta, így énekelni tanult többektől. Azok közt, a kik a mozgékony, temperamentumos színésznőt az énekespályára biztatták, volt *Sztojanovits* Jenő a nálunk is jól ismert zeneszerző. Így lett *Szarvasi* Ilonából, miután a drámában már a vidéken és a fővárosban szép sikereket aratott, énekesnő. Ma este érkezik meg Budapestre.

* **Felhő Rózi utolsó föllépte** vasárnap délután lesz, „*Az arany kakas*“ énekes bohózatban. *Mezey* és *Pintér* alakításai az övével együtt oly népszerűek a mulatságos vígjátékban, hogy a bucsuzás bizonyára zsufolt ház előtt lesz.

* **Mignon elveszett.** Jelentettük, hogy *Leszkay* igazgató a hét végére *Mignon* operát akarta műsorra tűzni. A személyzet a tanulásban jól előre is haladt már, csak éppen a zenekari anyag nem érkezett meg Párisból. Az értesítésnek aznap kellett volna Aradra érkeznie, mikor a budapest-aradi vonaton rablás történt. A színházról azt hiszik, hogy *Mignon* zeneanyaga is akkor kallódott el. Ha *Leszkay* igazgató utánjárásának sikere lesz, *Mignon* a hét végére műsorra kerülhet, ha tényleg elveszett a párisi küldemény, az operaelőadást későbbre kell tolni.

* **Leszkay után Makó.** *Leszkay* András után *Makó* Lajos temesvári színgazgatót hozták kombinációba, hogy a *Magyar Színház* igazgatója lesz. Makó erre a hirdetésre egyik helyi lapban a következő levéllel felel:

A fővárosi lapok mai számaiban között ama hír, mintha én a *Magyar Színház* igazgatói állására meghívást kaptam és nyilatkoztam volna — nem felel meg a valóságnak. Én Temesvárott nagyon jól érzem magamat, mert a n. é. közönség fokozódó szeretetét napról-napra nagyobb mértékben érzem és boldog leszek, ha itt az állandó magyar színészeti ügyét diadalra segíthetem.

* **Az aradi vonós-négyes** holnap, vasárnap d. u. 5 órakor tartja harmadik kamarazene-estélyét, a Központi szálló dísztermében élvezetes, szép műsorral, mely nemcsak a zenekedvelők, hanem a nagy közönség érdeklődésére is

bátran számíthat. Különösen kiemelkedik a műsorból *Sperber* tanár szóló száma, mert Aradon már nagyon rég hallottak viola hangversenyt.

* **A filharmonia egyesület** f. hó 7-ikén tartandó házi estélyén az utolsó két főpróba hétfőn és kedden este lesz a polgári fiúiskola dísztermében. Kezdeté pontosan nyolcz órakor. A közreműködő tagok teljes számban való megjelenésére számít: az elnökség.

Véres harcok Szentesen.

— A pótválasztás előtt. —

Arad, február 3

Pár óra még és megtudjuk, hova lyukad ki a szentesi pótválasztás, a melyet a holnap vasárnapon fognak — előreláthatólag kétségbeesett elkeseredés közt — megvívni. A nép hangulata fel van csigázva az utolsóig s már *vér is folyt* *Sima Ferenczért*, a ki megrövidített, bajba kevert minden halandót, a kit a balsors vele összehozott.

Az utolsó napok történetét az alábbi tudósítások mondják el:

Sima és a csendőrök.

Tegnap este érkezett Szentésre *Dienes* támogatására *Hentaller* Lajos képviselő és *Zubovics* Fedor kapitány. Ugyanezzel a vonattal várták *Simáék* *Förster* Aurélt, *Visontai* Somát és *Fényffy* Kálmánt. Így tehát *Dienesék* és *Simáék* is kivonultak a vasuti állomásra, zeneszóval, zászlók alatt, de *Simáék* támogatására csupán *Fényffy* Kálmán érkezett meg. A vonat megérkezése előtt a két párt egymás mellett helyezkedett el, de közöttük a csendőrök kordont voltak.

Kijött Molnárral egyetemben *Sima Ferencz* is a fiaival. *Sima* folyton lázította odakünn a népet és követelte, hogy neki szabad járás-kelés biztosítsák. A csendőrök persze ezt nem engedték meg neki, mire *Sima* szitkozódni kezdett.

— *Visszajutok* én még a képviselőházba és megmutatom nektek *kutyák*, hogy ki vagyok én, *Sima Ferencz*.

Egy csendőr erre felszólította *Simát*, hogy távozzék, de *Sima* neki ment. A csendőr most *Sima* mellének szegezte a szuronyt, mire ez ordítani kezdett, hogy a csendőr térjen ki.

— *Én nem engedek* — szólt a csendőr — jöjjön az ur felém, ha tetszik! . . .

És szuronyát neki szegezte *Simának*, aki persze megretirált. Közbe körülöttük óriási tumultus támadt. *Bernáth* debreczeni mérnököt, *Molnár* Jenő jelölt rokonát, a tömeg előretolta. Szóváltás támadt, aminek az lett a vége, hogy a csendőr két helyen átszurta a mérnök karját. Erre *Sima* a nép közé ordított:

— *Vér folyik!*

Minden perczen nagy verekedéstől lehetett tartani. A rendőrkapitány ekkor két század katonát rendelt a vasúthoz. A sebesültet az előhívott orvos bekötözte és hazaszállította. A rendőrkapitány intézkedésére előbb *Simáék* vonultak be a városba, azután *Dienesék*. Az utvonalon nem történt semmi baj. Bent a városban, a *Petőfi-szálloda* erkélyéről ezernyi tömeg előtt mondott beszédet *Hentaller*, *Zubovics*, *Pichler* és *Dienes*, óriási lelkesedést kelte.

Ma délelőtt 11 órakor *Simáék* népgyűlést tartottak a piacon. Nagy tömeg vonult fel a *Molnár-párti* fehér tolakkal, de sűrűn voltak közöttük *Dienes* vörös-tollas hívei is. Elsőnek *Sima Ferencz* beszélt, de mindjárt beszéde elején a következő közbekiáltások voltak hallhatók:

- Mi van a hamis váltókkal?
- Mi van a hatezer forinttal?
- Eláll!

— *Menjen haza! Maga „beteg“!*

Nagy zaj támadt, mire a csendőség a tömeg közé lovagolt. *Sima* egészen röviden beszélt. Így kezdte beszédét:

— *Gyalázat, gázság, zsványosság, hogy a kakastollas csendőrök ide szentelenkednek!* Az én mellemnek is szegezte egy zsvány csendőr tegnap este a szuronyát.

A csendőrtiszt ekkor figyelmeztette a rendőrséget, hogy az ilyen szavakat nem tűri, de *Sima* hamarosan befejezte átkozódását. Egy véres inget is elhozott *Sima*, s azt fel akarta mutatni a népnek, de a rendőrkapitány megtiltotta. A véres inget erre a *Tabak-féle* korcsmában közszemlére tétette. *Sima* után *Molnár* beszélt, hosszasan és teljesen a *Sima* recipéje szerint. Elmesélte, hogy *Kossuth* Ferencz neki lekötöleztette, mert egyszer egy csibukot ajándékozott neki. A következő szónok *Fényffy* volt, aki erősen gyalázta *Kossuthot* s azt hangoztatta, hogy *Kossuth* és *Ugron* csak *Molnárhoz* fordulhatnak, ha ünnepeltetésre van szükségük Pesten, most pedig milyen hálátlanok *Molnárral* szemben. Végül egy *Szalai* (*Schlesinger*) nevű pesti szocialista fiatal ember beszélt.

Délután fél kettőkor, mikor beharangoztak a református templomba, *Sima* levette kalapiját, a szószékre lépett s imát mondott. Ezután a kortesfogás után, czimborájával dr. *Molnár* Jenővel s többi társaival a református templomba ment, a hol szent énekeket énekeltek. A gyűlés után ismét zenebona volt.

Az első vér.

Sima lapja ma ismét szenzációs cikket közöl. Óriási, vastag betűkkel nyomtatva ez a figyelmeztetés áll a lap élén:

Szentesi nép vigyázz!
Legszentebb jogodat el akarják rabolni.
Már gyilkolnak is a zsványok!

Az első vér című cikk szóró-szóra a következőket mondja:

A *Vadnay*, dr. *Szánthó*, dr. *Lakos*-féle szövetség most már megkezdte a munkát zsan-dár szuronyral

A *Sima*-párti választók mintegy 3000-en vonultak ki zászló és zeneszó mellett jelöltjük dr. *Molnár* Jenő és a fővárosból érkezett kísérete elé. A rengeteg nép *Sima* Ferencz vezérése mellett (kit beteg szobájából úgy erőszakoltak ki a választók) már fényelőz órákor kivonult a pályaudvarhoz, hol zsan-dárok leptek el minden pontot és vonalat.

Amint *Sima Ferencz* a közönséget a peronra vezérelte be, ott állt az állomásfőnök, *Dienes*-féle kortesbokrétával és elébe lépett *Simának*, hogy ide nem lehet bejönni a népnek, mert ő itt az ur. (Az a nyomorult jöttment!)

— Ön az ur? Hát mi czimen? — kérde *Sima*.

— Én vagyok a főnök.

— Én meg ennek a vasútnak elnöke vagyok — felelte *Sima*.

— Arra nem adok semmit, — felelte a kortesfőnök.

— No, majd megtanítom én önt, hogy adni fog! — felelt a perfid eljárásra *Sima*.

Erre egy csapat csendőr lépett föl szuronyt szegezve.

— Vissza! — kiáltották a kakastollas betyárok. Az őrsvezető vad föllépésével szuronyrohamra vezényelt. Első sorban *Sima* mellének szegezték a szuronyt

— Mi ez! — kiáltott *Sima* felháborodással, a helyettes-alkapitányhoz fordulva — kérem, hívja elő a főkapitányt, hogy adjon számot: mi ez?

— Kérem — szólt az alkaptány — én nem rendelkezhetem.

Ez a zsvány zsan-dár, aki *Sima* mellének

szegezte a szuronyt, szuronyával már a ruhát érte és átszurta.

— Szurd be!

— Szurj le gazember, ha van bátorságod! kiáltott felháborodástól remegő hangon Sima.

A zsvány zsandár most szuronyával el-siklott Sima mellett és három helyen átszurta Bernáth Sándor mérnök karját, nyakát és kezét és átszurta Sima fiának vállán a kabátot, úgy, hogy a vállát a zsvány, gaz, bestia meg is vérezte.

Bernáth Sándor mérnök véresen ment Sima kíséretében a váróterembe s itt egy órsvezető — nem tudjuk, hogy hívják azt a bestiális zsványt — mikor Sima itt felháborodástól lángoló szenvedélyvel tiltakozott a zsandárok zsvány gyilkossága ellen, ez a betyár órsvezető szuronyt rohant rá és mikor Bernáth mérnök Sima védelmére lépett, akkor ez a betyár azt mondta:

— Hallgasson ön, mert rögtön a hasába mártom a szuronyt!

A szentesi ügy a képviselőházban.

A képviselőház mai ülésén Buzáth Ferencz (néppárti) a következő interpellációt intézte a belügyminiszterhez:

Van-e a belügyminiszternek tudomása arról, hogy a Szentesen holnap végbemenő képviselőválasztás alkalmából különféle színű szavazóbárczák állíttatnak ki s ez által a választás eredménye illetéktelenül befolyásolható?

Nyilatkozzék a miniszter ur, hogy ezen eljárás az ő helyesléssel találkozik-e s ha nem, akar-e rajta, vagyis ezen törvénytelen s gyakorlatban csakis a Bánffy-korszak idejében volt eljárással szemben sürgősen állást foglalni?

Szell Kálmán miniszterelnök, mint a belügyminiszteri tárcza vezetője, azt feleli, hogy a szentesi választásnál is szigorú törvényességet kíván.

A választ a Ház egyhangulag tudomásul vette.

Késő éjjel azt a táviratot vettük, hogy Szegedről még két század gyalogságot és száz csendőrt, Kecskemétről pedig egy osztályt huszárt küldöttek Szentésre, mert a holnapi választáson nagy vérengzéstől tartanak. A katonai haderő ma este vonult be a városba.

Színházi epizódok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, február 3.

Érdekes epizódról beszélnek a budapesti Operaház befentesei. Arról van szó, hogy a minap majdnem elmaradt *A házi tücsök* előadása.

A szóbeszéd szerint Bianchi Bionka, a m. kir. opera hírneves vendégművésznője, a ki *Dot* szerepét énekelte, a rendes időben érkezett az operához s a mikor be akart menni öltözőjébe, az a váratlan meglepetés érte, hogy az öltöző ajtaja be van zárva, még pedig egy külön Wertheim-lakattal.

— Mit jelentsen ez? — kérdezte a művésznő nagyon kellemetlenül meglepetve.

A rendező kitérőleg felelt:

— Nagyságos asszonyom számára egy másik öltözőt nyitattam. Kegyeskedjék abba fáradni...

— De hát miért nem mehetek be saját öltözőmbé? — Kérdezte még jobban elcsodálkozva.

A rendező egy kis habozás után mondta:

— Az öltöző ajtajára Labunskája kisasszony tétetett külön Wertheim-lakatot... Tetszik tudni, a kiasszonynak sok az értékes kosztümje és az ékszersere... Azért zárta be külön Wertheim-lakattal.

Bianchi haragra lobbant:

— Nos hát én felőlem lehet Labunskája kisasszonynak még annyi brillántja, ha kizártak az öltözőmből, én meg nem játszom.

És ezzel sarkon fordult a művésznő és ment kifelé.

A megrémült rendező külön kengyelfutót szalajtot fel az emeletre Káldy igazgatóért, az igazgató lerohant s még a lépcsőházban utolérte a művésznőt:

— Az isten szerelméért, asszonyom, — kiáltott fel, — alig egy óránk van még az előadás megkezdéséig!

— Az nekem mindegy! Nem énekelek!

Káldy igazgató elátkozva magában minden primadonna szeszélyt, könyörgésre fogta a dolgot, csaknem letérdelt, de a művésznőnek mindegy ugyanaz a felelete volt:

— Nem!... Nem!... Nem!

És huszonöt percczel az előadás előtt még úgy állt a dolog, hogy *A házi tücsök* elmarad a szépséges Labunskája Wertheim-lakaja miatt.

Végre nem volt más segítség: a rendező fiakerbe ugrott, elkocsikázott a Royal-fogadóba, a hol Labunskája kiasszony lakik, szerencsére otthon találta a szépséges ballerínát — a ki ép kettesben ült egy elegáns kis szupénál, — elhozta tőle a Wertheim-lakot kulcsát, az öltözőt kinyitották és *A házi tücsök* előadása meg volt mentve.

*

A Népszínház egyik utóbbi előadásán Blaha Lujza megint csak eljátszotta Finum Rózsit a *Falu rosszában*. Ezt a szerepet, a melyről azt mondta egyszer a népszínmű nagy művésznője:

— Az uristen azért teremtette meg Tóth Edét, hogy megírja nekem Finum Rózsit!

Sűrű, tömött sorokban ült a közönség a földszinten, de még többen szorongtak a karzaton és ez sok-sok színházi néző, nyitva felejtett ajakkal leste-várta, a nemzet csalogányának minden szavát, mókáját, nótáját.

De talán még a lelkes publikumnál is feszültebben figyelt Blaha Lujzára — valaki egyik páholy háttérébe huzódva.

Olyas vataki, akit ritkán láttunk a Népszínházban. Olyas valaki, akinek már sokszor nagyon sokszor zugott a fülébe a tapsok legedesebb zenéje...

— Olyasvalaki, a ki, bár sokat tud mint színész, ez egyszer mégis — tanulni jött el a Népszínházba!

Carmen volt az, vagy ha úgy tetszik, Angot asszony leánya, vagy Musette, avagy Philine — a ki eljött tanulni — Finum Rózsitól...

A népszínház egyik páholyának sötét háttérébe huzódva, a m. kir. Opera száműzött szubrettje: *Abrányiné-Wein* Margit ült, a ki most körutra indul a vidéki színpadokra *Carmen*-nel és *Musette*-vel együtt, elviszi magával a piros bugyelláris Török bírónéját és a *Falu rossza* Finum Rózsiját.

A nagy énekművészetet megkövetelő szubrett-szerepeket ott a komoly nagy Operaházban, fényes és kényes fővárosi publikum előtt bátran játszotta és alkotta meg ő maga, most hogy átlép egy kisebb, szűkebb birodalomba, a melynek azonban magyar a levegője: elmegy először a Népszínházba, hogy ott példát vegyen a magyar népszínmű királynéjától: az első, legnagyobb Finum Rózsitól. M. Sz.

EGYESÜLETI ELET.

* Az aradi polgári jótékony egyesület pénteken, február 2-án tartotta meg rendes évi közgyűlését. A felolvasott jelentés szerint állandó segély címén az egyesület 3308 koronát, a menházban elhelyezett 18 egyén ellátásáért 6981 koronára 50 fillért tehát 10,289 korona 50 fillért fizetett ki a múlt évben az egyesület. A bemutatott pénztári jelentés szerint az egyesület vagyonának értéke 139396 korona 63 fillér. Az egyesület tisztviselői a folyó évre is egyhangú választás folytán a régiek maradtak. A közgyűlés továbbá Sarlot Domokos elnöknek, Tedeschi Viktor pénztárosnak és Kovács Vincze tükárnak az egyesület érdekében kifejtett buzgókodásért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A közgyűlés Sarlot Domokos elnöklete és számos egyesületi tag jelenlétében folyt le.

(*) Az aradi Chewra Kadischa rendes 3—3 évenként megtartani szokott alapítási közgyűlése holnap, vasárnap délelőtt 9 órakor veszi kezdetét az izr. hitközség üléstermében. (Zsinagóga-épület, II. em.)

(*) Nyomdászok közgyűlése. A magyarországi könyvnyomdászok és betüöntők aradi kerületének egylete tegnap tartotta rendes évi közgyűlését. A közgyűlést eleinte Kinczel György alelnök, majd Sugár József elnök vezette. A félévi pénztári jelentést Buday Gyula pénztárnok olvasta fel. A tisztikar a következőleg alakult: Elnök Sugár József, alelnök-ellenőr: Szálinger Ernő. Pénztárnok: Buday Gyula. Jegyző: Friedmann Lajos. Választmányi tagok: Szőke Sándor, Stöcklein Jakab, Gruber Imre, Szűts Mihály, Avarfi József, Heres János, Weinberger Ferencz és Knizse Imre.

(*) Az aradi iparosok első betegsegélyző és temetkezési egyesület elnöksége vasárnap d. u. 3 órakor az egyesület hivatalos helyiségében havi ülést tart, melyre a választmányi tag urakat ezuton is tisztelettel meghívja Rosmanith Albert elnök.

Elmebeteg grófnő a zárdában.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 3.

Szenzációs hirt jelent egy Lembergől érkező távirat. Egy magyar származású lengyel grófnő gyámjai ellenzése dacára kolostorba vonult, s mikor onnan kivették, szökve egy másik kolostorba menekült. Gyámjai a törvényszék segítségét kérték, azt vitatván, hogy a grófkisasszony elmebeteg, s így nincs szabad akarata. A bíróság el is rendelte, hogy a kolostorból akarata ellenére is kiadják a leányt, — a kolostor főnöksége azonban vitatja, hogy ép eszü és semmi baja. Egész Galiciában kíváncsian várják most az eset kifejlődését.

Távirati értesüléseink szerint az eset részletei a következők:

Popinszka Mária grófnő Popinsky Romnald grófnak és nejének nagyjesszeni Jesszenszky Béla báró leánya, s ezen a réven a magyar előkelőség sok családjával rokon. Szülei régen elhaltak, s a Galiciában érvényes törvények értelmében három nemes embert rendeltek a kiskoru grófnő gyámjaul.

Popinszka Mária grófnő most huszonkét éves s egy idő óta feltűnően sokat hangoztatta gyámjainak, hogy ő kolostorba vonul. A gyámok nem vették tulságos komolyan a dolgot; azt gondolták, hogy hiszen ilyes tervei minden lánynak vannak olykor, de hamarosan el is mulnak. Némileg természetesenek is találták ezeket az ábrándokat, mert tudták, hogy a leány szerelmes egy Lithvániában parancsnokló tábornok fiába, a ki különben rokona is.

Nagy volt tehát meglepetésük, mikor a minapában gyámleányuktól, a ki a tábornoknál volt épen látogatóban, levelet kaptak, a melyben értesíti őket, hogy végleg elhatározta, hogy kolostorba vonul. Mielőtt még beszélhetek volna vele, tényleg fel is vétette magát Popinszka grófnő a ferenczrendiek kolostorába.

Egyik gyámja, Torosievitz kivette az apácák közül a leányt s Bródy melletti birtokára vitte, hogy állandóan felügyelet alatt legyen s kiverjék a fejéből szándékát. — Azonban egy nap mulott csak el s Popinszka grófnő avval az ürügygyel, hogy templomba megy, kocsira ült és Lembergbe hajtatott a francziskánusok kolostorába, a hol ujra felvétette magát.

Ekkor Blaskovich, másik két gyámjával a bírósághoz fordult, hogy Popinszka grófnőt gyengeelméjűnek mondassák ki s ez alapon személye felett rendelkezési jogától megfoszassák. Hivatkoztak arra, hogy a grófnő atyja idegbajos ember volt, fivére gyengeelméjű s így ő is terhelt.

A bíróság a kérést teljesítette, Popinszka grófnót gyengeelméjűnek nyilvánította s elrendelte a zárdából való eltávolítását. Egyelőre azonban a grófnő még a zárdában van, a hol ő is, az apácák is vitatják, hogy teljesen ép-elméjű s egyszerűen csak lelki szükséglet neki a klastromi élet.

Most érdeklődve várják Lembergben a dolgok tovább fejlődését.

Az aradi közjegyzőt kinevezték.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 3.

Azt a hirt vesszük, hogy a *Kornay* Károly halálával megüresedett második közjegyzői állást már betöltötték. Tudósítónk jelentése szerint a legutóbb tartott minisztertanácsban referált *Plósz* Sándor igazságügyminiszter a pályázatról, s az ott létesült megállapodás következtében tegnap alá is írta a kinevezési okiratot, és a hivatalos lap holnap reggeli száma már közli is ezt a kinevezést.

Hónapok óta a legnagyobb érdeklődéssel találgatják, ki lesz az aradi új közjegyző. A helybeli ügyvédi karnak több előkelő és befolyásos összeköttetésekre támaszkodó tagja van a pályázók között, érthető, hogy ezek lépésről-lépésre figyelemmel kísérték az ügy fejleményeit. Anál is érdekesebb a kinevezés hova fordulása, mert evvel összefüggőleg a radnai kerület megüresedését is várták, a mennyiben tudniillik *Beles* János országgyűlési képviselőt neveznék ki közjegyzőnek.

Belesről bizonyosnak tartotta mindenki, hogy közjegyző lesz, bár a miniszter határozott ígéretet neki sem tett, a mint a többi pályázónak és csak azt ígérte, hogy minden méltánylást érdemlő körülményt tekintetbe fog venni, s ez alapon nevezi ki az új közjegyzőt.

Méltánylást pedig sok dolog igényelt. Így például *Beles* ellen erős érv volt az, hogy román, a két aradi közjegyzőség egyike már román ember — *Bonts Döme* — kezében van. Erre vonatkozólag azonban *Plósz* Sándor, a hogy beszél, kijelentette volna *Beles*nek, hogy ez őt ne aggassa:

— A ki tizennyolcz éven át a magyar képviselőháznak tagja volt, olyan tagja, mint *Beles* János, az magyar ember!

Másik nehézség, a mely a döntés elé állott, volt az, hogy az ügyvédek kinevezése ellen a közjegyzői jelöltek züglődnak, mert így nekik nincs előmenetelük, s a közjegyzők is támogatják ezt a panaszt avval, hogy a rossz előmenetel folytán nem kapnak már helyettest. — Mikor egyik pályázó aradi ügyvéd *Plósz* nál bemutatkozott, a miniszter kijelentette, hogy kvalifikáció és személyes tulajdonságainál fogva első helyen kell, hogy tekintetbe vegye pályázatát, de nehézséget okoz az, hogy ügyvéd. Erre az ügyvéd így felelt:

— Ha az igazságügyi kormány egyáltalán nem fog ügyvédet kinevezni többé közjegyzőnek, akkor természetesen rajtam sem esik sérelem.

Csakhogy persze az sem vihető keresztül, hogy ügyvédet ne nevezzenek ki, mikor ezek leginkább kvalifikáltak a közjegyzőségre. Más oldalról maga a miniszter is állítólag ilyen kijelentést tett:

— A közjegyzők annyi kenyeret vesznek el az ügyvédektől, hogy méltányos, ha olykor-olykor ügyvéd veszi el a közjegyzőket az állás elnyerése által.

Ha ezek mellett a különböző oldalról mozgósított befolyásokra gondolunk, érthető, menyit gondot okozott az aradi közjegyzőség betöltése.

A holnap — hir szerint — megjelentő kinevezés tudósítónk értesülése szerint a sok ellentétes érdek között diplomatikus megoldást létesít, melylyel elesik azok érzékenykedése is, a kik sérelmesnek találnák, hogy mindkét aradi közjegyző román legyen, s elesik az a nehézség is, hogy ügyvédet neveznek ki.

Az új közjegyző Téry Ödön dr., a vajdahunyadi közjegyző lenne e szerint, a kit Aradra áthelyeznek, viszont az ő távozása folytán megüresedő vajdahunyadi közjegyzőségre Beles Jánost nevezik ki.

Evvel a megoldással éle van véve minden érzékenységnek, mert a már kinevezett közjegyző ancienneitásánál fogva természetszerű előnyben részesül, de meg *Téry* dr.-t különben is első helyen jelölte az aradi közjegyzői kamara is, s így a miniszter csak az ő informáló hatóságának információját erősíti meg a kinevezéssel.

Beles János pedig Vajda-Hunyadon lesz közjegyző, s így a radnai kerület mandátuma legközelebb megüresedik, ott tehát az új választás rövidesen aktuálissá válik.

Ezek az aradi közjegyzőség betöltéséről szóló legújabb értesüléseink. A hivatalos lap rövidesen meghozza a döntést az érdekelteknek és érdeklődőknek teljes hitelességgel.

Angol-búr háború a süvegtéren.

— Megkéselt tanuló. —

Arad, február 3

Az aradi Süveg-tér a mai napon egy kis darab Transzvállá alakult át, még pedig háborus Transzvállá, melynek meg volt a maga bur és angol hadserege. Mindkét fél katonaságát fiuk: diákok és inasok képezték, kik az afrikai küzködők iránti érzelmeiknek megfelelően két hadseregbe oszlottak. Az angol párt *Bullerje Jemandics* Demeter 13 éves diák volt, a bur pártnál pedig *Joubert* ezredes ifj. *Bakator* István helyettesítette. A háboru kimenetele nem felel meg a közérzetnek, amennyiben az angolok győztek, olyan formán, hogy a bur fővezér *veszedelmes késszurással hátában*, maradt a csatatéren. A véres harcra, tudósítónk, ki ezutal a *haditudósítói* névre teljes joggal igényt tart, a következőket írja:

A Süveg-téren egy csomó fiu verődött össze ma délelőtt s transzváli háborut játszottak. Angol- és bur pártra oszolva kezdtek neki a harcnak, mely csakhamar oda fejlődött, hogy az angolok leteperték *Bakator*t, a bur vezért, hogy ez nem tudott mozdulni. Más szóval *körülzárták*. Végre nagy nehezen felugrott és *Jemandics*ot, az angol fővezért bevágta a sárba. *Jemandics* ekkor komolyabb formába terelte a dolgot. Mivel a kezei olyan sárosak voltak, hogy nem tudott a zsebébe nyulni, oda szolt adjutánsának, egy másik fiunak, hogy *vegye ki a zsebéből a bicskáját*. A szolgálatkész szárnysegéd benyult a fővezér zsebébe és átszolgáltatta a kést.

Erre megszólalt a bur tábornok is:

— Péter — mondta egy mellette álló gyereknek — *add ide a bicskád*at.

Igy azután kellőképen felfegyverkezve egymásnak rohantak s megkezdődött a viaskodás

a többi fiu harczi ordítása között. A bur vezér mindjárt azon kezdte, hogy *beleharapott Jemandics kezébe*, mire ez ellenfelét *bicskájával hátba szurta*. Most már véres lett a csatater, mitől a harcosok megijedtek. *Bakator* pedig lerogyott a földre.

Az eset hírére sirva jött oda a megsebesült diák édesanyja s hamarosan a rendőrség is tudomást vett a dologról. Ha harczi stílusban akarnók ezt mondani: *a nagyhatalmak* beleavatkozásáról szólnánk.

A rendőrség részéről *Angel* István dr. fogalmazó vette fel a jegyzőkönyvet, a sérült fiunak pedig *Tisch* Mór dr. kerületi orvos nyújtott segélyt.

Ez a története a süveg-téri angol-bur háborunak, melynek kimenetelét a bur fővezér érzi legjobban. De majd elfelejti a fájdalmát, ha megkapja *Krüger* elnök üdvözlő táviratát, melyben a süveg-téri oroszánt értesíti, hogy a bur vitézségi érmet megküldi neki.

HIREK.

— **Az udvar itthon.** Bécsből táviratozák: A király e hó 14-én Budapestre megy és három hétig a magyar főváros vendége lesz. Ő Felségét követi az udvar is. E három hét alatt a király több ízben tart kihallgatást és ad udvari ebédeket.

— **Február 8.** Az ötvenegy év előtti aradi utcai harc emléknepje közeledik s Aradváros közönsége ismét megünnepli ezt a nevezetes dátumot, melyen *Asztalos* Sándor, *Boczkó* Dániel és a nemzetörök époszáról emlékezünk meg. Az idei ünnep február 8-án reggel, a minorita-atyák templomában fog lefolyni, hol gyászisteni tiszteletet tartanak. A gyászünnepélyt a nemzeti ünnepélyeket rendező bizottság készíti elő, mely a hatóságokat, testületeket, egyesületeket s a város egész polgárságát már most figyelmezteti a kegyeletes istentiszteleten való részvételre.

— **A király új arcképe** Ő felsége a király csütörtökön a Hofburgban *Pirsch* Adolf festőművész által elkészítendő arcképéhez egy órán át modellt ült. Az arckép tábornagyi egyenruhában mutatja be Ő felségét és a stájer tartománygyűlés gráci palotájának elnöki szobája részére van szánva. *Pirsch*-et a stájer tartománygyűlés bizta meg az arckép elkészítésével.

— **Pénzügyi közgyűlés.** Az aradi első takarékpénztár 59-ik évi rendes közgyűlését holnap, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja meg intézeti gyűléstermében, a melyre a részvényeseket e helyen is figyelmeztetjük. Az aradi első takarékpénztár a múlt év kedvező üzlet-eredményéhez képest 80 forint osztalékot fizet részvényeseinek.

— **Eljegyzés.** *Bing* Béla, a *Bing* Ede aradi bornagykereskedő cég intező főhivatalnok, ma este jegyezte el Temesvárott *Sipos* Margit kisasszonyt, *Sipos* Adolf a magyar-francia biztosító társaság főügynökének bájos leányát.

— **A párisi kiállítás és a drágaság.** *Zichy* Jenő gróf egy hirlapíró előtt érdekesen nyilatkozott ma a készülődő párisi kiállításról s az ezzel kapcsolatban beálló — *drágaságról*. A gróf most pár napig kint járt Párisban, hogy megtekintse az ő ázsiai muzeumának építését. Azt mondja, hogy az egész kiállításnak a tulsufoltság lesz a főhibája. A pavillonok oly közel épülnek egymáshoz, hogy alig lehet majd közöttük járni. A magyar tárlat igen csinos. A jáki templom kapujának utánzata képezi a főbejárót, sötét-barnára festve. Az épület maga sárga színű. Belől elég tágas, de a gróf nem hiszi, hogy lesz ott elég hely a tárgyak el-

helyezésére. Érdekes, hogy az ipar-grófot a készülő kiállítás területén három magyar munkás kalauzolta, a kik őt rögtön megismerték. Hogy Párisban a kiállítás alatt mily mesés drágaságra lehetünk elkészülve, arra elegendő ez a jellemző kis adat: Zichy gróf egyik hotel harmadik emeletén két kis szobát vett ki s azért a szállodás 40 frt napi bért követel. Mikor a gróf kissé sokalta az összeget, a szállodás egész vigan így vilaszolt:

— Ez még semmi uram. Ha a kiállítás megnyílik, egy kis szobáért kapok majd 150 forintot. . . .

— **Stefánia töherczegasszony** esküvőjéről egy Bodrogh-Olasziból ma érkezett tudósítás a következőket jelenti: *Stefánia* menyegzője április előtt csak abban az esetben lehetne meg, ha erre a vőlegény és menyasszony időközben hirtelen elhatározzák magukat. Ennek az elhatározásnak azonban számtalan akadálya van s így ilyen meglepetésre ez időszerint gondolni sem lehet. Annyira igaz ez, hogy az esküvő napját még maguk a házasulandó felek sem tudják, mert határozottan meg nem állapíthatták. Csupán abban egyeztek meg, és ezt a meg egyezést felsőbb helyen sem korlátozták, hogy az esküvő *ápril havában* végbe megy és május elején *Lónyay Elemér* gróf és *Stefánia* főherczegnő, mint férj és feleség. Bodrogh-Olasziba jönnek nyaralni. A háminczkét szoba berendezésről szóló hír is mese. *Lónyay Elemér* gróf vásárolt ugyan pompás régi divatu butorokat, képeket Rómában, Londonban és másutt, ezek azonban nem bibornoki butorok s ugynevezett pápai trónszék egyáltalán nincs közöttük. A szobák berendezése még csak ezután következik az ujonan vásárolt és a kastély régi remek butoraival, amelyeket majd *Stefánia* butorai fognak kiegészíteni.

— **A katolikusok autonómiaja.** Az autonómiai kongresszus ma délelőtt folytatta tanácskozásait. *Vaszary* távollétében *Szapáry Gyula* gróf elnökölt. Első szónok *Kiss János* dr., egyetemi tanár volt. Az fejtegette, milyen hatásköre van az autonómiában a világi elemeknek, papoknak és a királynak, mint legfőbb kegyurnak. Ezután *Horánszky Nándor* indítványát tárgyalta, a melyet a tegnapi értekezlet magáévá tett. Itt *Zichy Nándor* gróf és *Fiakowszky István* ügyrendvitát provokáltak, hangoztatván, hogy a javaslat nem tárgyalható. *Horánszky* felvilágosítása után azonban elhatározta a kongresszus, hogy a javaslatot tárgyalni fogja. A vitát kedden, esetleg szerdán folytatják. Ma utolsó szónok *Sághy Gyula* egyetemi tanár volt. Egy közvetítő indítványt terjesztett elő.

— **Titkárválasztás az ipartestületnél.** Ünnepeles aktusra gyűltek össze tegnap délután az ipartestület tagjai. *Kiss Ferenczet*, az ipartestület érdemes, buzgó titkárát erősítették meg újlag állásában. A rendkívüli közgyűlésen *Nikolits Péter* elnök, *Green Nándor* alkapitány és *Steigerwald Alajos* meleg szavakkal emelték ki *Kiss Ferencz* érdemeit, lankadatlan buzgalmát és szép képességeit. Az ipartestület csak érdemeket és nagy szolgálatokat jutalmazott, midőn *Kiss Ferenczet* 6 évre egyhangulag ismét titkárrá választotta. A gyűlésen megjelenő titkár belépéskor lelkes óváció fogadta. Választás után kedélyes lakomára gyűltek össze a jelenvoltak, a melyen sok felkőszöntő hangzott el.

— **A kínai császár öl!** Pétervárról táviratozzák: Az orosz hivatalos lap jelenti, hogy a kínai császár lemondásáról, öngyilkosságáról és megöletéséről terjesztett hírek teljesen alaptalanok.

— **Villamos közuti vasut.** A szegedi közuti vaspálya társaságnak beadványával, mely szerint a lóvonatu közuti vasutat villamos erőre óhajtja berendezni, a város tanácsa mai ülésén foglalkozott. A tanács annak a tárgyalására,

hogy a várossal fennálló szerződés módosítására javaslatot készítsenek, ad hoc bizottságot küldött ki és elhatározta, hogy *Aradtól* is elkéri az itt kötött szerződést, esetleg kiküldi hozzánk tanulmányozás végett *Zombory Antal* tanácsnokot és *Tóth Mihály* főmérnököt.

— **Jászai Mari távozása.** A Nemzeti Színház válsága ügyében, a mely *Jászai Mari* távozása folytán állott be, ma — mint tudósítónk táviratozza — *Szell Kálmán* miniszterelnök *Keglevich István* grófot magához rendelte s előadatta vele az ügy részleteit. A miniszterelnök elhatározásáról egyelőre nincs hír. Jászainak a Vigszínházhoz történt elszerződését — mint a *Magyar Szinpad* értesül — megelőzte a művésznőnek egy levele, a melyet *Széchy Ferencz* dr.-hoz, a Vigszínház dramaturg igazgatójához írt. Sűrűn tele írott három iv ez a levél, s ebben Jászai teljes felvilágosítást ad az okokról, a melyek arra kényszerítették, hogy a Nemzeti színházat elhagyja. — Ha ez a levél nyilvánosságra jut, teljes világosságot hoz az ügyre. *Keglevich* gróf nyilatkozatot küldött ma este a lapokhoz. A fizetés leszállítást látszólagosnak mondja, mert az új rendezés szerint Jászainak az eddigi 3000 korona helyett 12000 korona nyugdíjgénye lenne. Az elhanyagolás vádjá ellen azt veti, hogy hetvennyolcszor lépett fel a múlt évben és tizenegy tuffellépésért 1100 korona különdíjat kapott. (Arról nem szól az intendáns statisztikája, hogy milyen jelentőség nélküli és régi szerepekből tellett a hetvennyolcz fellépés. Ezek után — írja az intendáns — nem veszi tudomásul a Vigszínházhoz való elszerződést, hanem mindig Jászai művészetét és érdemeit tartva szem előtt, várja válaszát a szerződési ajánlatra és hiszi, hogy megmarad ott, a hol valódi és egyedüli lehetséges otthona van. — Ez a kiegyenlítésre czélzó békülékeny hang alighanem a miniszterelnök utasításából ered már.

— **Politika a temetőben.** Csehországban a német-gyűlölet napról-napra nagyobb méreteket ölt. *Holleschau* cseh városkából írják, hogy az ottani temetőben kiásták és feltöntötték mind azokat a sírköveket, melyeken német felírás van. Egy német sírköve cseh nyelven felírták krétával, hogy „cseh feliratok kellenek és nem német“ vagy így „cseh feliratokat kérünk.“

— **A strážhaus fellábu rabja.** A várban strážhaus lakóinak sora most egy fellábu katonarabbal szaporodott. A fellábu rabnak *Barach* a neve, lengyel-zsidó származásu, s távol Galiciából került az aradi vár-legszomorubb részébe, hol őt keserves esztendőn át kell majd rabkenyéren éledgélnie. Abban az osztrák ezredben, ahol katonai szolgálatát megkezdte, sok gunynak, sértésnek volt kitéve a szegény *Barach*. Nagy elkeseredésében úgy gondolt szabadulhatni, hogy megcsönkítja katonai szolgálatra képtelenné teszi magát. Bele is lőtt az egyik lábába, amputálták a kórházban, de egyszersmind nyitjára is jöttek a *Barach* szándékának. Ot évi várfogságra ítélték érte.

— **Olcsóbb lesz a telefon.** Az aradi közönség már több ízben panaszkodott a telefon használatának aránytalanul nagy díjaztatása miatt. Illetékes körökben — úgy látszik — komolyan foglalkoztak e kérdéssel s a közönségnek mind általánosabbá váló panaszát nemcsak méltányolni, hanem megszüntetni is óhajtának. A posta- és táviradvézérgazgatóság, mint értesülünk, már hosszabb idő óta foglalkozik egy olyan díjtáblázatnak az összeállításával, mely egyfelől a kincstár érdekeit is szem előtt tartaná, azonkívül a közönség szempontjából is méltányos volna. Az új díjtáblázat nagyjában már készen van s a postalgazgatóság azon van, hogy annak végleges elkészülte után, minél hamarabb életbeléptesse. A telefon használat jelenlegi előfizetési ára havonként 5 frtban van megszabva, míg az új díjszabályzat értelmében 2 frttal olcsóbb, vagyis 3 frtban fogják havonként a használati díjat megállapítani.

— **A honvédhuzár laktanya ügyével** foglalkozott Aradváros tanácsa mai ülésén. *Varjassy Lajos* tanácsnok előterjesztette a mérnöki hivatalnak a laktanya építésére vonatkozó tervét azon módosításokkal, melyeket a legutóbbi közgyűlés a honvédelmi miniszter tervén kívánt keresztülvinni. Az új laktanya ilyenformán 431.120 koronába kerülne. A tanács az előterjesztést elfogadta s felírt a miniszterhez, hogy tüzze ki a további tárgyalásokra, a polgári és katonai vegyes bizottság ülésének napját.

— **Halálozások.** *Javorovszky János* nyug. pénzügyőri fővigyázó 74 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap d. u. 3 órakor lesz a Kosuth-utca 51. sz. házból.

Reimholcz József, Vinga város nyug. polgármestere, ma d. e. 83 éves korában meghalt. A köztisztviselőben álló öreg ur a 48-as harcokban is részt vett, mint százados. Holnap d. u. fogják temetni.

— **Fegyházra ítelt lelkész.** *Sima Ferenczre* egyre nehezednek a sors csapásai. Egyik legjobb barátját s pártjának főemberét, *Pandovics Döme* szentesi gör. kel. lelkészt sikkasztásért jogerősen két évi fegyházra ítélte a kuria. *Pandovics* az iskolapénzek kezelése körüli „szabálytalanságok“ miat került ebbe a kellemetlen helyzetbe.

— **Peri újabb párbaja.** *Peri Soma* ismert budapesti ügyvédnek egymásután két lovagias afférje is volt. Az egyiket a minap intézte el *Guttman* minden baj nélkül. Ma *Guttman* Emil nevű öcsésével verekedett meg kardra. Mindketten könnyebb sérülést kaptak.

— **A szerzetesi rendszabályok szigorítása.** Az E-s szerint XIII. Leó pápa néhány nap előtt az összes magyarországi szerzetesrendekhez oly szigorú rendeletet küldött, mely mig egyrészt valóságos forrongást keltett azok tagjai között, addig másrészt a rendfőnököket roppant kényes helyzetbe hozta, mert attól lehet tartani, hogy a legtöbb szerzetes rövid idő múlva ki fog lépni az illető rendből. A szigorú pápai rendelet meghagyja, hogy a hazánkban tartózkodó minden szerzetesrend köteles magát azokat a szigorú szabályoknak alávetni, melyeket az egyes cseh és ferencziek rendjére léptettek. Ezen szabályok nem szabad a rendtagoknak pedig hordani maguknál, hanem kötelesek minden legesélyesebb alkalomra is a főnökök kéri pénzt. Azonkivül életmódjukra, öltözködésükre és a külvilággal való érintkezésekre nézve is drákói szigorúságra szabályoknak kell magukat alávetni. Ez a rendelet nemcsak az ugynevezett kolduló szerzetesekhez, mint a kapuczinusok, francziskanusok, karmeliták, hanem a betegápoló szerzetesekhez, mint az irgalmasok, sőt a tanítással foglalkozó összes rendekhez is megérkezett, így a *premonstréiekhez*, *benczésekhez*, *csiszterczitákhoz*, stb. A rendfőnökök a legkényelmetlenebb helyzetben vannak és eddig még nem merték közléni az ukázt, mert attól tartanak, hogy akkor a szerzetesek nagyrésze elhagyja a rendeket.

— **Öngyilkos, a ki pénzt oszt.** Temesvárott *Emánuel Adolf* szeszgyári hivatalnok ezerkét-száz forintot postacsekkeket adott át kartársának, *Feld Józsefnek*, hogy ossza fel barátai közt, mert ő öngyilkos lesz. Ma délben *Emánuel* tényleg agyonlőtte magát, valószínűleg szerelmi bánatában.

— **A sztrájk.** A csehországi bányamunkások sztrájkja még egyre tart. A békítési akció lassan halad és — mint távirják — a „helyzet változatlan“. Akárcsak Dél-Afrikában a *Roberts* lord jelentései szerint.

— **Temetés.** Csütörtökön temették el nagy részvét mellett *Krausz Adolfot*, az aradi vár ismert kantinosát. A temetésen *Blondein Gusztáv* vezérőrnagy, állomásparancsnok, a törzstisztek és a tisztikar megjelent, hogy részvétét fejezze ki az elhunyt iránt, ki 30 év óta szolgált a közös hadsereget.

— **A Tóth-Kacziány affér.** A *Kacziány Géza* és *Tóth Béla* között fenforgó ügyet a lovagiaság útjára terelték, de mivel Kacziány jelenleg ágyban fekvő beteg, a segédek az ügy lovagias elintézését egyelőre függőben tartják.

— **Szakelőadás a munkásoknak.** Az aradi nemzeti szövetség munkásképző intézménye vasárnap, folyó hó 4-én, a városháza disztermében tartja tizenkettedik szórakoztató és szakelőadását. Műsor: 1. „Roue.” Zenekísérettel Szentirmay Elemértől. Eneklí a waggongyári dalkör. Karnagy: *Szilágyi Gyula* ur. 2. A rab. Költemény, szavalja *Schmidt Ferencz* ur. 3. Szakelőadás: Az égésről. Vegytani kísérletekkel; tartja *Telbisz György* főreáliskolai tanár ur. 4. „Nem nézek én...” Huber Károlytól. Eneklí a waggongyári dalkör. Karnagy *Szilágyi Gyula* ur. Kezdeté délután négy órakor. A belépés díjtalan.

— **Inpekciós hölgyek.** A városi árvaházban az elmúlt héten dr. *Tolnai Jánosné* és *Zemplényi Sándorné* urnók, a jövő héten *Robitsek Agost* dr.-né és *Steinhardt Mór* dr.-né urnók, a népkonyhában *May Jánosné*, *Szabó Albertné* és *Böhm Adolfné* urnók, a szegény tanulók konyhájában pedig *Lukács Gyuláné* és *Herman Gyuláné* urnók ügyelnek fel.

— **Megmotozott uriasszony.** Botrányos durvaságot követett el egy szegedi korcsmáros egy odaváló uriasszonnyal szemben. Az eset nagy felháborodást keltett annyival is inkább, mivel ehhez a visszaéléshez két rendőr is asszisztensül szegődött. Egy uriasszony elki-sérte cselédjét a közeli korcsmába, mivel az maga nem mert elmenni. Az asszony egy ötforintost adott át a korcsmárosnak, de az kis idő múlva azt válaszolta az asszonynak, hogy tőle semmi féle pénzt nem vett át. Mikor az asszony meghazudtolta, s a cseléd is a valót állította, a korcsmáros oly dübe jött, hogy a vendégeket kiküldte s két rendőrt küldött. A rendőrök megérkeztek; a korcsmáros föl-szólította őket, hogy motozzák meg az asszonyt. Erre ő letépte az asszony ruháit, majd a cselédet motozta át. Az asszony védekezett, két-ségbeesetten sirt, de a durva ember nem tá-gított. A nők ezután elmenekültek és rögtön panaszt tettek a bíróságnál. Az asszony Te-mesvárra utazott, hol férje jelenleg tartózkodik.

— **Gyümölcsfák és rózsafák.** Az aradi és csa-nádi egyesült vasutaknak Apátfalván mintaszerűen berendezett és nagy gonddal kezelt faiskolájában erőteljes szép példányu s legjobb fajta, nemesített gyümölcsfák, nemkülönbön magas és alacsony törzsű rózsafák nagy választékban, jutányos áron kaphatók. Megrendelések a vasutársulat igazgatóságánál Aradon, továbbá a vasutvonalon mentén az állomás fő-nökeknél. Apátfalván a térsulati kertésznél esz-közölhetők. Árjegyzéket kívánatra a vasutársulat igazgatósága díjmentesen küld.

— **Göthe anyja.** Frankfurtból sürgönyzik, hogy ott a város egyik közterén *Göthe* anyjá-nak szobrát emelnek. Németországban Göthe anyja az első asszony, akinek az emléket szo-borban örökítik meg.

— **Rablótámadás.** *Fischbein János* budapesti kereskedelmi utazó éjjel fél 8 órakor hazamenet a kerepesi-utról a Luther-utczába tért. A Luther-utca 1/b. számú ház előtt két kocsis kinézésű alak eléje állt, az egyik karját fogta, a másik pedig éles borotvával a nyakába vágott. *Fischbein* összerogyott, mire zsebéből kivették 36 korona pénzt s elfutottak. Ugy találták meg a kapu-aljában fekvő, a honnan mentők vitték a Ró-kus-kórházba. A csavargók 20—30 év között lehettek. Az egyik magas, erős, fekete bajszu, szürke, kopott ruhát viselt, s orrán forradás van. A másik szintén erős, kicsiny fekete bajsza van s szürke ruhában volt, előtte kö-ténynyel. Így mondotta el *Fischbein* a dolgot. A rendőrség megindította a vizsgálatot, s már eddig is valószínűnek látszik, hogy az egész história koholva van. Az illető minden látszat szerint öngyilkossági kísérletet követett el. A tényállás pontos megállapítása ügyében a vizs-gálat folyik.

— **Az aradi Kossuth-szobor czéljaira.** *Hor-váth József* simándi lakos, nyug. tanító, haza-

fias beszéd kíséretében egy multság alkalmá-val gyűjtést rendezett, a melyen 13 korona és 80 fillér folyt be. Az összegyűjtött hazafias adományt beküldik az aradi Kossuth-asztaltár-saságnak, mely a szobor-alapot kezeli. A 13 korona 80 fillérhez a következők járultak:

Paksi Márton (Zimánd), *Paksi Mártonné* (Zimánd), *Horváth József* (Simánd), *Kapp József* (Simánd), *Horváth János* pénzügyi szemlész (Tövös) 1—1 ko-rona. *Engelhart Márton* 2 korona, *Eisenbeil Ferencz*, *Baranyi István*, *Reinmüller Márton*, *Renner József*, *Merk Márton* (valamennyi simándi lakosok) 1—1 ko-rona. *Hegyi Istvánné* (Arad) 60 fillér, *Weisz Ignác* (Simánd), *Weisz Zsenni* kisasszony (Simánd), *Weisz Lipót* (Simánd) 20—20 fillér, *Hegyi Róza* (Arad) 60 fillér.

— **Kirabolt posta.** A *facseti* (Krassómegey) postát az éjjel ismeretlen tettesek kirabolták s az összes pénzt elvitték.

— **A Katalin-fürdőt,** mint értesülünk, 60,000 koronáért épületestől megvásárolta *Opre Péter* dr. a *Kishalmy* örökösöktől. Az új tulaj-donos, ki különben a fürdőnek már hosszabb ideje bérlője, nagyszabásu átalakításokat visz végbe, hogy a fürdő a modern igényeknek és a közönség kényelmének teljesen megfeleljen.

— **Tombola tárgyak** megbízható beszerzési forrása Aradon, *Porter Vilmos* koronás áruháza, a Központi szálloda épületében. A koronás áruház rendkívüli ármérséklésben részesíti a tombolatárgyak bevásárlóit s szállít úgy helyben, mint a vidékre. Báli legyezők a legfinomabb kivitelben szintén pa-zar választékban kaphatók ott.

— **Altalánosan tudott dolog,** hogy minden-ne-mű köhögés és tüdőbajnál, különféle gyermekbeteg-ségeknél (angolkör, soropphulosis stb) *csukamajolaj* az egyedüli és biztos szer, melyet az orvosi kar különösen azóta kezd ismét gyakorlatba venni, ami-óta *Zoltán Béla* hírneves Budapesti gyógyszerész a már minden gyógyszerárban 1 ftért kapható telje-sen szag és íz nélküli *Zoltán-féle csukamajolaj*at for-galomba hozta.

— **Harc a betörőkkel.** Budapestén a Bajza-utca 19. sz. a levő festőművészeti iskolának a *Kmetthy-utczára* néző oldalának kőfalán egy angyalt ábrázoló szobormű van. Ma korán reg-gel a szürkületben két rongyos suhancz a szob-rot vésőkkel fessegetni kezdte. Arra járt épen az 1232. számú rendőr, a kinek hallatára a két suhancz futásnak eredt. A rendőr utánuk ve-tette magát s mind a kettőt elfogta. A két jó madár erősen védekezett s a közben az egyik a rendőrnek kezére vágott egy vésővel, aki így kénytelen volt elereszteni őket. A rendőr egy ideig üldözte őket, de azok a sötétben eltűntek. Ugyanakkor az 1316. számú rendőr a környék-en egy szinoly rongyos alakot fogott el, mint a többi fontosabbn említett volt, s minden valószí-nűség szerint amazok társa volt s lesben ál-lott. Igazolni nem tudta magát s mikor a rend-őr a kapitányság felé kísérte, hirtelen kitépte magát kezéből s eliramodott. A *Ferdinánd-hid-nál* azonban a közönség segítségével elfogták. Utközben kétségbeesetten védekezett, a földre vetette magát s a rendőrt öklével többször fej-bevágta, s sok időt telt, míg egy segítségül hívott rendőrrel megfékezheték. A kapitány-ságnál megállapították, hogy az illető *Gere Ist-ván* horpácsi születésű 24 éves csavargó, aki különböző bántettekért több ízben volt bü-nítetve, s a főváros területéről ki van tiltva. — *Gere* tagadja, hogy a szobor ellopásának ügyébe bele lenne keverve. Az elmenekült tolvajok 20—22 évesek lehetnek. — A rendőrség nyo-mozza őket.

— **Köszönet.** Az elmúlt héten a következő em-berbarátok voltak szivesek a népkonyha javára ado-mányokat küldeni: *Lilienberg Sándorné* urnó 20 ko-rona, *Hegyi Albertné* urnó 10 korona, *Mittler Zsig-mond* ur 6 korona, dr. *Wettenstein Aronné* urnó 4 korona, *Dévész László* Lajos ur 3 korona, *Lázár Gyula* ur 2 korona, *Ring Zsigmond* ur 2 koronát. A nemeslelkű adakozók fogadják hálás köszönetünket. Az elnörség.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad min-den a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **Mentőszekrények.** A nagyméltóságú m. k. kereskedelmiügyi minisztérium 76271—90 számú rendelete szerint minden kisebb vagy nagyobb ipar-telep tartozik esetleges balesetknél az első segély-

nyújtáshoz egy mentőszekrényt tartani. Ily mentő-szekrények, valamint betegápoláshoz szükséges ösz-szes cikkek beszerzésére legjobban ajánljuk *Ke-leti J.* elsőrangu orvos-sebészeti műszer- és kötő-szer gyárost, (Budapest IV. Koronaherczeg-utca 17.) ki kívánatra készséggel szolgál részletes pros-pektussal.

— **Nélkülözhetetlen házigyógyszer a Pser-hofer-féle vértisztító labdacok,** melyek számtalan bajnál a leggyorsabban és legbiztosabban hatnak. A leghíresebb orvosok is ajánlják nehéz emésztés, gyomorhaj, kólika, ideges fejfájás, sápkór stb. be-tegségeknél. Saját érdekében cselekszik mindenki, ha állandóan készletben tartja e labdacokat, melyek számtalan esetben csodás hatásuaknak bizonyultak. 1 tekercs, mely 6 doboz á 15 labdac, 1'05 frt. A pénz előzetes beküldése után 1 tekercset 1'25 frt-ért, 2 tekercset 2'30 frt-ért, 3 tekercset 3'35 frt-ért küld bermentve *Pserhofer J.* gyógyszerháza, Bécs I. Singertstrasse 15.

A tiszték estélye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 3.

Ha a modern novellista fiatal hősnőjével, az első bál után, szerelmes dolgot álmodtat az olvasók kedvéért, az álomországba megjelenő alak, hogy léphetne a leány elé másként, mint uni-formisban, lévén az első ideálok mindenkoron a tisztikarból valók. A szürke, vagy ha kivágja magát, fekete czivil irigykedve gondol erre, de mit tehet, megadja magát a ragyogó uniformis előtt, melynek varázsa előtt megnyílnak a lány-szívek a szerelemre.

Jut pedig mindez eszünkbe abból az alka-lomból, hogy ma egy egész uniformisos gárda, az aradi helyőrség tisztikara jelent meg a „Fe-hér Kereszt” szálló nagytermében, hol estélyü-ket rendezték. A mulatságon, a rendezőkön, családjaikon kívül a város előkelősége nagy számban képviselve volt, ami fényes sikert biz-tosított ennek az előkelő estélynek.

A *Fehér Kereszt* nagytermét, a folyosókat, lépcsőket szépen feldiszitették erre az alka-lomra *Lengyel Lőrincz* kárpitos és *Keller Gyula* műkertész. A közönséget a kaputól kezdve minden fordulónál, ajtónál diszbe öltözött kato-nák fogadták, a terem előcsarnokában pedig a rendezőség *Wachenhusen* őrnagy-vezetése alatt. A vendégek kényelméről és a bál számtalan ügye-dolgozó *Hilmár* főhadnagy, az egész es-tély lelke gondoskodott.

Szép meglepetés érte a hölgyeket a nékik osztogatott tánczrend alakjában. A végtelenül kedves, elegáns dolog egy miniatür festőáll-ványt ábrázolt *O. C.* (Officiers Casino) monog-rammal. Az állványba egy fehér bőrkötésű könyvecske volt alkalmazva: a tánczrend. Ezen-kivül préselt rózsákkal diszitett *anzikszkártyát* osztottak ki ezzel a magyar és német fel-írással:

Üdvözlöt az aradi tiszti bálról.

A képes levelezőlapot az éjjeli szünetkor adták a hölgyeknek, hogy báli emlékül szét-küldhessék ismerőseiknek.

Az estély érdekessége volt a kotillion, melynek czime: *Utazás a föld körül a 20-ik században.* Ennek egyes figuráik közt, szerepelt a kormányozható léghajók, a béke konferencia, a bur-angol háboru, nagy konfetti csatával egy-bekötve.

Jelen voltak az estélyen: *Bayersheimi* lo-vag *Schwitzer* Lajos temesvári hadtestparancs-nok és *Blondein* Gusztáv vezérőrnagy a 34. gyalogdandár parancsnoka is.

A rendezőség a következő kaszinói választ-mányi tagokból állott: *Wachenhusen* őrnagy 33-ik gyalogezredbeli őrnagy, *Hász* csász. és kir. huszár százados, *Wennig* tüzér százados, *Kreiner* 33-ik gy. ezr. százados, *Kiesswetter* vezérkari főhadnagy, *Hilmár* 33-ik gy. ezr. fő-

hadnagy, Mestrovits 33-ik gy. ezr. hadnagy, Brankován honvéd hadnagy; továbbá kiegészítésül: Herz, Csobán és Schönwetter 33-ik gy. ezredbeli századosok, Polacsek 46. gy. ezr. és Witauschek 33-ik gy. ezredbeli hadnagyok, dr. Dénes ezredorvos, Teimer és Stetzi tüzér főhadnagyok, Pauer István csász. és kir. huszár főhadnagy, Burián és Tuller csász. és kir. hadnagyok.

Általános feltűnést keltett jáki Tóth Isván a mortora-novarai ütközetben résztvevő, nyugalmazott százados egykoru, fehér Waffnerock-jában.

Fél 10 órakor zendített rá a házi zenekar Patzeller karmester vezetése alatt az első keringőre és az *An die schöne blaue Donau* ütemre Blondein Gusztáv vezérőrnagy nyitotta meg a táncot Wachsmann ezredesnével. A következő pillanatban azután megindult a színes, csillogóan tarka áradat. Ez volt a kezdet, a fényes estélynek kezdete, mely a maga kiválóan előkelő tónusa mellett, vig volt, mulató hangulatu, mintha a csapongó farsangi jókedv minden mámorával, bufelejítő varázsával költözött volna a terembe.

Hogy ez így történt, hogy olyan rózsaszínű világ országolt itt egy teljes éjszakán keresztül, azt a hölgyek virágos falankszának köszönheték a bál rendezői. Mert szokatlanul szép, ragyogó volt a sok uniformis a parketten. De mit ért volna mindez a hölgyek nélkül, kik tavaszi varázslatot, színes életet hoztak a mulatságba. Az estélynek ezen erősségét, a nagy számban megjelent hölgyek névsorát a következőkben hozzuk:

Wachsmann ezredesné, Wachenhusen őrnagyné, kik a bálanyát helyettesítő szerepet vitték. Előbbi ezüst paszomántokkal díszített, szürke bársony ruhában, utóbbi ezüst paszomántos rózsaszínű selyem öltözékben jelent meg. Ott voltak továbbá:

Antal Gyuláné, Antal Etelka, Boros Vidáné, Baitz századosné, Burdea századosné, Baur századosné, Boros Janka és Dóra, Brózer kapitányné, Döményi Milcsi, Domsits ezredorvosné, Domány Józsefné, Faragó Imréné, Faragó Ilonka, Gerster főhadagné, Hajek Rezsóné, Heppes Szeréna, Issekutz-Réthy Miczi, dr. Issekutz Károlyné, Jáki Tóth Istvánné, Jáki Tóth Sarolta, Kiss Lajosné, Kiss Stefánia, özv. Kondor Bertholdné, Kondor Terka, Kosztolányi Margit, dr. Leitner Ernőné, Leitner Berta, Letzter Józsefné, Magyar Ferenczné, Magyar Ilonka és Ida, Mazuth századosné, Metzger báróné főhagné, Purgly Magda, Ruzsics Károlyné, Sággy Henrikné, Serb főhadagné, Steingaszner Hermanné, Steingaszner Karolin, Szalay Ilonka, Simonffy Aladárné, Szalay Antalné, Tonesz Aranka, Urbán Péterné, Vizer Lajosné, Vizer Márta, Verbos Ádámné, Vajda Lajosné, Vajda Margit, Weiskopf századosné, Varjassy Lenke, Varjassy Elza, Valián Stefánia.

Hogy a krónika helyes legyen, megemlítjük Albert Péter bandáját, mely a cigányzenét szolgáltatta.

SPORT.

Nemzetközi vivóakadémia.

— A holnapi sportünnep. —

Arad, február 3.

Érdekes verseny folyik le holnap délután 4 órakor a Fehér Kereszt dísztermében. Maione Vincenzo, az Aradon időző olasz vivómester iskolavivók és műkedvelők közreműködésével nemzetközi vivóakadémiát rendez, melyet sportkedvelő közönségünk bizonyára szívesen fog felkeresni, hogy a szép, férfias mérkőzésben gyönyörködjen. A tudnivalókat a következő meghívó mondja el:

Február hó 4-én, vasárnap délután négy órakor a Fehér Kereszt-szálló nagytermében saját tanítványaim, elsőrendű hazai és külföldi

vivómesterek, nemkülönbön országos hírű amatőr-vivók közreműködésével vivó-akadémiát rendezek, a melyre ezennel tisztelettel meghívom. Maione Vincenzó, római vivómester, az aradi atletikai klub, a cs. és kir. 33. gyalogezred, a cs. és kir. 3. huszárezred és az aradi m. kir. honvédgyalogzászlóalj tisztikarának vivómestere. Belépő-díj: Ülőhelyek: I. hely három korona, II. hely két korona. Állóhely egy korona. Jegyek előre válthatók: Révész Nándor, ifj. Klein Mór és Kerpel Izsó urak könyvkereskedésében.

A vivóakadémia programja.

Maitres d'assaut: Vásárhelyi Béla ur főrendiházi tag, Kaffka Ignácz ur cs. és kir. huszárezredes, Hadffy Imre ur m. kir. honvédőrnagy, Urbán Iván ur az „Aradi Versenyegylet“ alelnöke, Tedeschi Viktor ur az „Aradi Atlétikai Klub“ elnöke, dr. Háromy László ur a „Wesselényi Vivóklub“ alelnöke, Sármezey Endre ur, Sorbán János ur, Vincze Miklós ur és Nagy Sándor ur az „Aradi Tornaegyesület“ művezető titkára.

Résztvevők. Iskolavivók: Scheuchenstuel Viktor ur a 33. gyalogezred alezredese, Salacz Iván ur m. kir. honvédőrnagy, Bayer Róbert ur és dr. Sugár Jenő ur az „Aradi Atlétikai Klub“ tagjai. Műkedvelők: Czeglédy Endre ur cs. és kir. utászhadnagy (Szeged), Hallay Béla ur és Iványi Gyula a „Magyar Atlétikai Klub“ tagjai (Budapest), Lészai Ottó ur az „Aradi Atlétikai Klub“ tagja Matuskovits ur m. kir. honvédőrnagy (Szeged), Némethy Ferencz ur m. kir. csendőrfőhadnagy (Budapest), Szántay Jenő ur a „Magyar Atlétikai Klub“ tagja (Budapest), Szóts Pál ur m. kir. csendőrfőhadnagy (Budapest). Mesterek: Horváth Lajos ur az „Aradi Atlétikai Klub Budapesti Osztálya“ és a „Műegyetemi Footballklub“ vivómestere, Santelli Italo ur a „Magyar Atlétikai és a Wesselényi Vivóklub“ vivómestere (Budapest), Toricelli Angello ur szegedi vivómester, Maione Vincenzó ur az „Aradi Atlétikai Klub“ vivómestere.

Santelli a millenniumi ünnepségek óta tanít Budapesten. Európa csaknem minden nagy városának versenyein bemutatta, hogy a kard- és vitör vívásban ő a világ egyik legjobb mestere. Toricelli szintén jeles mester, Sz. Horváth pedig Szegeden nevelt pár év leforgása alatt erős vivó-generációt. Maione Vincenzónak holnap lesz a tulajdonképeni bemutatója, mely elé nagy érdeklődéssel nézünk.

Az amateurok legkiválóbbja Iványi Gyula, a M. A. C. tagja, a magyar vivók büszkesége. Elég, ha annyit mondunk róla, hogy a múlt évben Páduában tartott nemzetközi vivóversenyen ő mint magyar ember lett Olaszország kardvivó bajnoka. Kivüle a M. A. C. kék-sárga színeit Szántay Jenő és Szóts Pál fogják képviselni. Az előbbi, ki jelenleg huszárönkéntes a páduai versenyeken szintén aranyérmert nyert, számtalan versenyben bizonyította, hogy ő az ország egyik legfélelmetesebb vivója. Szóts Pál diadalairól szintén sok verseny, különösen a szabadkai beszélhet.

Lészai Ottót, az Aradi Athletikai Club tagját, nem kell különösebben az aradi közönség figyelmébe ajánlanunk. Mint az utolsó pesti nemzetközi versenyen a nagy ezüst érem nyertese eléggé bizonyította, hogy ő az ország egyik legjobb amateurje. Méltán sorakoznak az említettek mellé Czeglédy Endre utász hadnagy Szegedről, nemkülönbön Halossy István és Némethy Ferencz urak. Az említettek mindegyike két-három kard és vitör assautban fog bemutatkozni a közönségnek.

A szünetek alatt a császári és kir. 33-ik gyalogezred zenekara fog játszani.

+ Az aradi tornaegyesület választmánya a napokban tartotta meg január havi gyűlését Robitsek Agoston dr. elnöklete alatt, Juhász Mihályt és Lóvi Emilt a választmány a működő tagok sorába fölvette. Kömvics József pénztárnok jelentése szerint befolyt január havában 360 korona, maradvány 1899. december hóról 8284/40 korona befolyt utó-

lagosan 18472 korona, összesen: 8469/12 korona. Kiadás december és január hónapokra 44078 korona, maradvány: 8628/34 korona. A pénztárnok jelentése tudomásul vétetett. Ezen jelentéssel kapcsolatban a pénztárnok 6 évre visszamenőleg bemutatta a tagdíj hátralékot, mely 1560 koronát tesz ki. A hátralék kiadott az ügyésznek behajtás végett. Végül a folyó ügyek tárgyalattak le, mely után a gyűlés véget ért.

+ A vivóakadémiához. A következő sorok közlésére kérték meg bennünket:

A Fehér Kereszt szálló nagytermében tartandó vivó-akadémia sorrendjében alulírt neve a maitres d'assaut tagjai között szerepel. Az igazság érdekében kénytelen vagyok kijelenteni, hogy — bár nevem a meghívokon és falragaszokon ott szerepel — engem ezen tisztségre senki föl nem kért s így természetesen abban részt sem vehetek. Aradon, 1900. évi február hó hó 4-ikén. Nagy Sándor, az aradi tornaegyesület titkára és művezetője.

Beszámoló két mulatságról.

— Nyilvános köszönetek. —

A közvacsora.

Az aradi szegénytanulókat segélyező egyesület javára rendezett közvacsora és táncmulatság erkölcsi és anyagi tekintetben is fényesen sikerült. Az eredmény sok-sok árva és elhagyatott gyermek fájdalmát fogja enyhíteni. Ezen tudat minden nemesen érző lélekre boldogítólag hat. Azért nem is soroljuk fel egyenkint azon nemeslelkű urasszonyokat és urhölgyeket, akik az említett siker kivívásában oly fáradhatatlanok voltak, akik a kiszolgálás nehéz szerepére vállalkoztak. A szeretet istene jutalmazza meg az ő hasznos munkálkodásukat. Halálával emlékezünk még dr. Robitsek Ágostné és özv. Traytler Antalné urnókról, akik a pénztárt kezelték; valamint a helybeli lapok nagybecsült tagjairól, akik oly buzgón támogattak bennünket nehéz munkánkban. Köszönetet mondunk ifj. Lócs Rezsóné, Steiner Ferenczné és Haberer Györgyné urnóknak, akik a theához valókat ingyen adták; továbbá a Reinhart Fülöp czég tisztelt tagjainak és Kell Manó urnak, amiért a termet minden fizetség nélkül szívesek voltak díszíteni. Csik János, Páran János, Tóth Béla, Vizer Otfó és Weber Ágoston tanító uraknak, akik a rendezés körül segédkeztek. Simon Karolin igazgató urhölgynek, aki ezen alkalommal is oly sok szíveséggel volt egyesületünk iránt és Deutsch testvéreknek, akik a rendezői jelvényekhez szükséges szalagokat ingyen adták. Köszönetet mondunk Kristyó Jánosné urnóknak, aki 300 darab császár zsemlyét volt szíves adományozni. Halálával adozunk mindazon nemesszivű emberbarátoknak, akik munkásságuk, vagy anyagi áldozatok által segítségünkre voltak. Az árvák és elhagyatottak Istene áldja meg őket! Arad, 1900. január 27. Özv. Hauser Károlyné, egyes. elnök. Kovács Vincze, egyes. titkár.

Az ételek és italok árában az igen érdemes urasszonyok és urhölgyek 2372 korona 30 fillért adtak át. A czukrászda 646 koronát, a virágok elárúsítása 220 koronát, a dohánytözsde 174 koronát és 50 fillért jövedelmeztek. Belépőjegyekből, valamint a karzatjegyekért összesen kaptunk 796 koronát. Az elnöklő özv. Hauser Károlyné urasszony gyűjtése (levelei útján) 706 korona; Salamon Samuné urnó, özv. Hauser Károlyné urnó és Nagy Lajos ur felülfizetése 40 korona, 53 korona 8 fillér és 40 korona. Az összes bevétel tehát 5047 korona és 88 fillér, ezzel szemben az összes kiadás 1371 korona 30 fillért tesz ki. Tehát az általunk rendezett közvacsora tiszta jövedelme 3676 korona 58 fillér, mely összeget dr. Sallai Béla urnak, mint az egyesület pénztárosának e hó 23-án átadtuk.

A szegény tanulókat segélyező-egylet közvacsoráján és táncmulatságán a következő felülfizetések történtek: Özv. Hauser Károlynénál felülfizettek: 100 koronát, Aradcsanádi takarékpénztár: 40 koronát; br. Bánhidny Antal és neje Aradcsanádi vasuti társaság igazgatója, Kövér Márton ur (Szemplak). 20 koronát: aradi légszesz társaság, Fischer Irén urnó, Dessewffy Sándor püspök ur, br. Nyékyné urnó (Bpest), Czárán Márton ur (Séprős), Lilienberg Sándorné urnó, gr. Széchenyi Antalné urnó (Somogy-Tarnóca), Gutzjühr Mihály ur, özv. Purgly Jánosné urnó, Urbán Iván ur, gr. Wenckheim Krisztina urnó (Bpest), Purgly Lajos ur és neje, Hegedüs László és neje. 10 koronát: Asbóth János képviselő ur (Bpest), Baghy Gyula ur (Kengyel), Czárán Géza ur (Séprős), Mocsonyi Zénó (Bulcs), özv. Temesváry Jakabné urnó, özv. Darányi Jánosné urnó, gróf Cziráky Erzsébet urnó (Kétegyháza), gróf Almásy Mária urnó (Kétegyháza), Beliczay István ur (B.-Csaba), Konopy Kálmán ur (Konop), gr. Nádasdy Ferencz ur (Bpest), br. Bánhidny Sándor és neje (Simánd), Rónay Ernő (Kis-Zombor), Szilágyi Gyula és neje (Kun-ágota), Pákozdy Béla ur (Komárom), id. Nachtnébel Odön ur, Kossinsky Viktor ur, Hieronymi Károly (Buda-

pest), dr. Páris Lajos ur. 6 koronát: Pick Ernő ur, Assael József ur, Burián Jánosné urnő, 4 koronát: br. Atzél Lajos ur (Budapest), Gaudernak tábornokné (Budapest), Kabdebó István ur (Talpas), Schartner Mária urnő (Budapest), 2 koronát: Bolyos Józsefné urnő. — A pénztárnál a következő emberbarátok fizettek felül: 40 koronát: Neuman Dánielné urnő, 20 koronát Neuman Adolf ur, 18 koronát: Kenessey Mária urnő (Budapest), 10 koronát: Hermann Gyula ur, Márk Károly ur, Wachsmann V. ezredes ur, 8 koronát: Domány József ur, ifj. Kintzig János ur, K. Nagy Dezső ur, N. N. 6 koronát: özv. Andrányi Károlyné, Winter Adolfné urnők, 4 koronát: Kneffel Lajos ur, Moys őrnagy ur, Winter Adolf ur, 2 koronát: Assael H., Fesler Károly ur, Hadfy őrnagy ur, Honisch L. István ur, Lukácsy Lajos ur, Rozvány S. ur, dr. Suciú János ur, Brunhuber József ur. — A czukrászdánál a következő felülfizetések folytak be: 60 korona: Aradi első takarékpénztár, 40 korona: Aradi ipar és népbank, 20 korona: Tagányi Sándor, Ottenberg Tivadar, Andrányi Károly és Fiai, Müller Károly urak, 10 korona: Tagányi István ur.

A tanítók bálja.

Az emberszeretet szolgálatában álló aradi tanító testület segélyalapjának humanus céljai javára rendezett február 1-ői társas-estély újból bizonyítékát nyújtotta annak, hogy Arad közönségének szívet nemmes érzések hevitik. Szórakozást keresve, vagy a szórakozáshoz a megfelelő eszközöket adva, készséggel, megható és megtisztelő módon áldoz a jótékonyaságnak is. E tételhez bizonyítékaink: Arad közönségének képviselőiben endródi Salacz Gyula ur, kir. tanácsos és polgármester a polgári iskolának helyiségeit bocsátotta rendelkezésünkre. Vargháné Irámfy Paula urnő, Boros Dóra, Brunhuber Mariska, Farkas Vilma, Kövesdy Elvira, Laukó Lenke és Leitner Berta urhölgyek művészi előadásukkal emelték hangversenyünket magas színvonalra. Az anyagi és erkölcsi siker biztosítása érdekében Simon Karolin urhölgy, polg. isk. igazgató lankadatlan buzgalmat fejtett ki. Tedeschi Viktor ur és tánczrendező gárdája az estély elsőrendű céljának sikeréért vállaltak szavatosságot és elégitették ki a legvérmesebb varakozást. Az aradi gázgyár t. igazgatósága a légszeszt, a magyar gázizzó-jény r. társaság t. igazgatósága az izzó-testeket, Krispin József ur, zenedei igazgató a zongorát voltak kegyesek díjtalanul átengedni. A helybeli hírlapok t. szerkesztősegei rokonszenves közléseikkel tartották ébren a közérdeklődést.

A czukrászda édességeit a következő urnők és urhölgyek készítettek és szállították: Ausprung Jánosné, Bene Gyuláné, Benda Józsefné, Boros Justine, Brunhuber Kálmáné, ifj. Cziffra Jánosné, Deniflée Ferenczné, Drescher Gizella, Fischer Antalné, Fülöp Endréné, Gaál Lajosné, Gyurkovich Marianne, Halász Jenőné, dr. Jancsovicz Ferenczné, özv. Jungáné, Keller Izsóné, Keresztész Arzéné, Kertay Ilma, Kőműves Józsefné, Kőműves Juliska, Kresz Károlyné, Lejtényi Sándorné, dr. Leitner Ernőné, Millig Józsefné, Pareán Jánosné, Petrovsky Irén, Sarlot Domokosné, Schifferné, Schreyer Harryné, Szathmáry Mihályné, Tóth Gizella, Vargha Imréné, dr. Vujáné, Wollák Józsefné és Záray Odónné.

A kiszolgálást ugyanott ritka szeretetreméltósággal teljesítették: Fülöp Endréné, özv. Junga Józsefné, Kresz Károlyné, Pareán Jánosné urnők és Gyurkovich Marianne, Junga Margit és Záray Margit urhölgyek. A szivar-áruda gondozói voltak Ferch Odónné urnő és Tóth Gizella urhölgy. Férfitanítóink vállalták az átjelentékeny részt a munka terheiből.

Az estély kapcsolatosan humanus célját következők voltak kegyesek fölülfizetésekkel támogatni: özv. Nikodem Jánosné 14, N. N. 10, dr. Csák Cyrjék minorita rendfőnök 8, Friedmann Ignác, ifj. Kopetkó Károly, Kövesdy Ignác, Laukó Albert, Mark Károly, Tagányi Gusztáv, Wadowszky Gusztávné 6—6, Goldschmidt Miksa, Stanity Mátyas 5—5, Elias Jakab, Gruits Miklós (Uj-Adar) Kirle Antal, Kosminsky Lipót, Nagy Sándorné, Dr. Papp Lajos 4—4, Fromm Frigyes 3, Bokor Alajos, Ember Manó, özv. Freundné, Gyulai Agoston, dr. Kertész Miksa, Meer Armin, özv. Mihályi Agostonné, Moldoványi Odón, Morgenstern Gyula, Murády Almos, dr. Priegl István, Pollák Vilmos, Ravasz Imre, Rozvány Pál, Róth Henrik Róth Testvérek, Sági Henrik, Szathmáry János, Szondi Béla, dr. Wiener Gyula 2—2, Székely Zoltán, Zakariás Géza, N. N. és X. Y. 1—1 koronával. Tehát a társadalmi rétegek a segítőni kész érzésben egyesültek és mi ezt hálás érzéssel, sőt jogosult büszkeséggel konstatáljuk és a nyilvánosság előtt mondjuk el szívből jövő legigazabb hálánkat és elismerésünket. Az aradi közs. tanítók és tanítók estély-rendezősege nevében: Szilágyi György.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 4. Az aradi mézárós és hentes ifjuság táncz-
vigalma (Központi szálló.) — A kőműves-, kőfaragó- és
kőterítő betegsegélyző- és temetkezési egyesület táncz-
vigalma (Krispin-terem.)

Február 7. A filharmonikusok házi estélye (Polgári
fiúiskola.)

Február 10. Az aradi székelly asztaltársaság táncz-
vigalma (Vadember.) — Az aradi kerékpárklub hangver-
senynyel önkéntes tüzoltókar tánczvigalma (Fehér Kereszt.) —
A pankotai önkéntes tüzoltókar tánczvigalma (Hungária
szálló.) — Az aradi mérnök- és építész-egylet táncz-
vigalma (Központi szálló.)

Február 11. Az aradi szabómunkások táncz-
vigalma (Központi szálló.) — A borossebesi kaszinó-egylet bálja.

Február 17. Mükedvelő-előadás, utána társas vacsora
és táncz a várbeli tiszti kaszinóban 8 órakor.

Február 18. A m. kir. államvasutak altiszti körének
tánczvigalma (Központi szálló.)

Február 24. Alarczosbál Uj-Aradon.

Február 27. Ronacher-estély a várbeli tiszti kaszi-
nóban 9 órakor.

== A kereskedők körének mulatsága. Az
Aradi kereskedők köre saját helyisége termei-
ben ma pompásan sikerült házi estélyt rende-
zett. Az első percztől kezdve otthonias, kedé-
lyes volt a hangulat. Nem is csoda, hogy így
mindenki jól érezte magát a mulatságon. A
vacsorát és tánczmulatságot hangverseny előzte
meg. Az első számmal a klasszikus zenének
hódoltak, Szegő Sándor, Mayer Ede, Robitsek
Samuné és Scherhag Ernő Mozart G-dur vonós-
négyesét játszották. Utána pedig egy temesvári
gyárvárosi zeneszerzőnek Szkladányi Kornél,
hangulatos, csinos szerzeményét. Mindkettőt
oly pompásan, amint az oly nagy tudású ze-
nészektől előre várható volt. Nagy tetszést ar-
tott Hönich Márkus ügyesen előadott mono-
logja. Schattelesz József és Doka Miklós fuvola-
játéka szintén tetszett. A szám hatásának eme-
léséhez nagyban hozzájárult Szegő Sándor zongor-
akísérete. Morgenstern Gyula azután érde-
kes, ügyes bűvészműtávjokkal szórakoztatta
a hálás közönséget. Nagy hatást keltett végül
Basch Ida gyönyörű hangja és kellemes ének-
előadása, Ruzsonyi Endréné diszkrét zongora-
kíséretével. Hangverseny után vacsora, majd
parázs kis tánczmulatság következett. Jelen
voltak a következő hölgyek:

Asszonyok: Ifj. Weisz Mórné, Deutsch Adolfné,
Hacker Mária, Roth Lajosné, Pichler Hermanné, Róth
Zsigmondné, özv. Klein Herminé, Geller Izidorné,
Deutsch Samuné, Grünberger Dávidné, Guld Emilné,
Deimel Lajosné, Eiser Sándorné, Fodor N.-né, Krausz
Samuné, Ruzsonyi Endréné, Kohn Józsefné, Schlé-
singer Lipóné, Menczer Jakabné, Morgenstern Gy-
uláné, Prolich Istvánné, Guttmann Henrikné, Berger
Albertné, Weinberger Jánosné, Weinberger Ferenczné,
Donáth Simonné.

Leányok: Basch Ida, Benjamin Eszti (Kurtics),
Klein Regina, Pichler nővérek, Löwenstein Hermina,
Fodor Katinka, Doka Mariska, Bruckner Hermina,
Ruzsonyi Matild stb.

(=) A „Meteor“ estélye. A Meteor kerékpá-
ros clubnak az idei szezonban harmadik esté-
lye volt a mai, de siker dolgában mindenké-
lőtt első, Mindenesetre találatkonyságra vall ke-
rékpáros klubjainktól ezen estélyek eszméje.
Már összetartás és társas élet szempontjából is.

Az estélyt három „klub-zenész“ nyitotta
meg Mozart „Rondo“-jával. A komoly, precíz
zeneszám után művész lépett az emelvényre:
Hatos Dezső, mint gyorsrajzoló. A klub életé-
ből vett epizódokat vetett pillanatnyi gyors-
sasággal papírra. Hogy mennyire sikerült képe-
ket produkált, azt mutatják a rajzok árai, melye-
ket a klub javára elárvereztek.

Ezután városunk előkelő amatőrje, Rozs-
nyay Kálmán gyönyörködtette gramofonjával
a hallgatókat, természetesen folytonos ujrázá-
sokkal.

Élvezetes felolvasás következett ezután.
Hatos Tivadar szerkesztő „Titok“ című humo-
reszkjét olvasta fel Hatos Dezső. A kacagta-
toan megírt humoreszk óriási derűtséget kel-
tett. Az élvezetes műsört Rozsnyay Kálmán
fényképvetítései, — a sikerült estélyt pedig
hajnalig tartó táncz fejezte be.

Ezután vig táncz következett, melyen je-
len voltak:

Joó Béláné, Zima Sarolta, Bánffy Janka,
Kohn Józsa, Kohn Samuné, Hatos Tivadarné,
Körösy nőv., Kadinczky nőv., Czakó nőv., Alt
Iren, Weisz Félixné, Izsakovits Ilona, Weisz
Janka, Hammer Józsa, Komjáthy nőv., Engel-
hard N., Hatos Dezsőné, Zima Iren, Bánffy
Marsca, Ascher Ferenczné, Schön Károlyné,
Rutkovszkyné, özv. Brassay Odónné, Vitkay
k. a., Jozsepovits nőv., özv. Sütő Józsefné,
Körösyné, Kadinczky Jánosné, Czakóné, Alt Já-
nosné, Beck Józsefné, Hausz Róza (Galsa), Veil
nőv., Muskát Miksáné, Weisz Terka (Világos),
Kellner Gizus, Engelhardt Jenni, Schwartz Ró-
za, Stankovics Berta, Klár Ferenczné, Reich
Hermanné, Tornya Izsóné, ifj. Schwelengreber
Gyuláné, Lövinger Vilma, Sonn Iren, Kellner
Adolfné, Muskát Ilona, Kudlik Jánosné,
Fleischer Adolfné, Pollák Arnoldné, Edis Sán-

dorné, Binder Gyuláné, Binder Teréz, Porczan
Lajosné, Stroh Miczi (Lugos), Reich Lidi (Si-
mánd), Mitermayer Hermin.

1 (=) Postaltisztsk táncz-
vigalma. Az aradi
postatáviró altisztek vasárnap a Központi szál-
loda disztermében nagy sikerű táncz-
vigalmat rendeztek, a melyen Rutter Emil nagyváradi
postaigazgató tanácsos, Szél Ernő felügyelő,
postafőnök és Krausz József felügyelő, helyet-
tes főnökkel az élén az összes posta- és táviró-
tiszték jelen voltak. A hölgyek névsora a
következő:

Asszonyok: Stein Sándorné, Orosz Jánosné,
Bónis Mihályné, Móroc Péterné, Ladányi Sán-
dorné, Bodnár Jánosné, Lakatos Miklósné, Far-
kas Andrásné, Mócz Jeroteyné, Aninger Fe-
renczné, Vollmann Jakabné, Sándor Jánosné,
Kolosy Károlyné, Kovács Jánosné, Mader Já-
nosné, Gadó Györgyné, Kassay Adolfné, Varga
Istvánné, Szentesy Mihályné, Pakta Józsefné,
Rónay Istvánné, Kalmár Lajosné, Murka Mária,
Pénzes Jánosné, Debreczenyi Sándorné, Knie
Gyuláné, Krón Józsefné, Papp Lászlóné, Mészár-
os Istvánné, Krausz Jánosné, Marinkás Jánosné,
Kiss Alajosné, Vad N.-né, Kresz Istvánné, Nyiry
Albertné, Manuilla Jánosné, Pécskán Györgyné,
özv. Farkas Andorné, Hidvégi Károlyné, Be-
niczky Ferenczné, Gálfy Rezsóné, Szilágyi
Györgyné, Laczky Jánosné, Kiffer Anna, Mra-
zek Károlyné, Somló Ferenczné, Szémayer Fe-
renczné, Bancsik Gáborné, Palotás Mihályné,
Erdődy Zsuzsa, Kondorosy Antalné.

Leányok: Orosz Mariska, Csikós Mariska,
Fabián Ilonka, Mader Viktória, Szentesy Ida,
Pfeiffer Ilonka, Nagy Rózsika, Pakta Juliska,
Rónay Irma, Murka Piroska, Papp Mariska,
Csete Juliska, Megyesy Rózsika, Sándor Esz-
tike, Sándor Lidike, Szébenyi Gizella, Molnár
Eszti, Stuber Róza, Suller Katicza, Marinkai
nővérek, Vad Jolán, Kresz Irénke, Lázár Berta,
Nyiry Juliska, Kertész Emilia, Fróla Mariska,
Gálfy Ilonka, Török Lidia, Szeip Mariska, Boros
Juliska, Dikil Annuska, Márczisz Mariska, Mra-
zek Erzsike, Sándor Mariska, Sándor Ilonka,
Sándor Vilma, Tarkó Bertuska, Szémayer Etelka,
Török Gizike, Erdődi Katicza.

(=) A borossebesi kaszinó-egylet saját
könyvtára javára február 11-én Háza Gyucz
abrudbányai zenekara közreműködésével, mellett
a kaszinó helyiségeiben zátkörű kaszinó-bált
rendez. Személy-jegy 3 korona. Családjegyjegy
6 korona. Kezdeté 8 órakor.

(=) Mulató asztaltársaság. Az aradi II-ik
kerületi jótékonycélu fillérasztaltársaság február
hó 10-én, szombaton este az ujonnan megvá-
lasztott tisztikar tiszteletére bankettel egybekö-
tött tánczmulatságot rendez. Egy teríték ára
személyenkint fél liter borral együtt 2 korona.
A vacsora kezdete fél 8, a tánczé 9 órakor.
A vacsoránál részt nem vevő tagok 30 kr. be-
lépőt fizetnek. A mulatság özv. Knapp Károly-
né vendéglőjében (Fácán-utca) lesz. Ugyan-
csak február 4-én este 7 órakor az asztaltársas-
ság rendes heti értekezletet tart, melyre a ta-
gokat tisztelettel meghívja az elnökség.

(=) Kőművesek bálja. Az aradi kőművesek
holnap, vasárnap tartják meg meg táncz-
vigalmukat a Krispin-teremben. A mulatságot 56 tagu
bizottság rendezi, jó muzsikájával Albert Péter ze-
nekara szolgál. Személyjegyek ára 1 korona 40 fil-
ér, családjegyeké 2 korona 80 fillér.

TÖRVENYKEZES.

§ Zsarolással vádolt aradi kereskedő. Flo-
rescu György aradi bórkereskedő hosszabb időn
keresztül üzleti összeköttetésben állott ifj. Leiters-
dorfer Lipót bórkereskedővel, akinek a főváros-
ban van az üzlete. Az 1897. év nyarán a két
kereskedő egy leszámolás alkalmával összezör-
rent egymással. Florescu egy bórüldeményből
kifolyólag 600 frttal többet számított, mint
amennyit ifj. Leitersdorfer kifizetni akart. Ebből
aztán pör támadt közöttük, amelynek nyertese
ifj. Leitersdorfer lett. E per folyamán Florescu
egy levelet intézett Leitersdorferhez, akit azzal
fenyegetett meg, ha 600 frt követelését ki nem
egyenlíti, úgy a bel- és külföldi nagyobb lapok-
ban közzéteszi vele szemben tanúsított eljárá-
sát. Leitersdorfer ezen levél vétele után zsaro-
lás vétsége miatt jelentette fel Florescut. Ma

tárgyalta ezt az ügyet a budapesti büntető törvényszék *Agorasztó* bíró elnöke alatt. A tárgyaláson a román ajku s magyarul gyengén beszélő vádlott egyre azt vitatta, hogy ő csak jogos követeléséhez akart jutni, midőn panaszához azt az inkriminált levelet intézte. A törvényszék dr. *Polgár* Viktor alügyész vádja után az enyhítő körülményekre való tekintettel 100 korona pénzbüntetésre ítélte el zsarolás vétségéért a vádlottat, aki „Éljen a törvényszéki elnök!” felkiáltás után megnyugodott az ítéletben.

§ Vádtanácsülés a pestvidéki törvényszéknél.
A pestvidéki törvényszék vádtanácsa ma délelőtt tartotta, az új bünvádi perrendtartás értelmében, első ülését. Az ülésen *Verebély* Ignác elnök, *Vizlendvay* Imre kir. ügyész képviselte a vádat és dr. *Gaál* Jenő a védelmet. A védő által támasztott kifogások felett a vádtanács az ügyész előterjesztése értelmében határozott.

§ Veszedelmes kocsis. *Jerkosán* Juon bokszegyi lakos, kocsin közsébe igyekezvén, *Sztan* Murge nevű asszonyt elgázolta s e miatt ma az aradi törvényszék elé került. Az elgázolás úgy történt, hogy a kocsis esze-veszetten hajtott s az országúton haladó asszony az árokba menekült előle. Szerencsétlenségre azonban a lovak is oda estek s rágázolva az asszonyra, annak karját eltörték. A törvényszék *Jerkosánt* 3 napi fogházra, 20 korona büntetésre és az asszony részére való 120 korona kártérítésre ítélte. A vádlott felmentésért felebezett.

§ Emberöléssel vádolt cserepes. *Nagy* Béla aradi cserepesmester bűnügyében, kit az a vád terhel, hogy ez újév napján *Becsey* András gyógyszerári laboránst egy kávéházi összetűrés után leszúrta, a nagyváradi kir. ítélő tábla a terhelt védőjének, *Kertész* Miksa dr. ügyvédnek felfolyamodására a vizsgálati fogságot megszüntette és *Nagy* Bélát szabadlábra helyezte. Az intézkedés indokai a védelem által felhozottakkal azonosak és az új bünvádi eljárás szabadelvű szellemének felelnek meg. A kir. ítélő tábla nem látja fenforogni a megszökés veszélyének eshetőségét, a büncselekményt pedig mellékkörülményeinek fogva bebizonyított-ság esetén sem tartja oly súlyos természetűnek, hogy a büntetés előrelátható tartama vádlatat szökésre bírja. *Nagy* Béla ellen a vizsgálat természetesen tovább folyik és annak eredményétől függ a bűnper további sorsa.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

A gabonatözsde hete.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 3.

E héten az amerikai áremelkedések nem folytatódtek, ami nálunk azonban nem volt befolyással az áralakulásokra, mivel a budapesti tözsde amugy sem törődött e tengerentuli hausse-val.

A malmok jobb vételkedvet tanusítottak, mivel a liszt kivitel javult, a lisztgyárak buza-készletei pedig csekélyek. A fővárosi készlet-állomány sem rendkívül nagy és nem is éri el a 900,000 métermázsát, ami azonban még mindig tekintélyes mennyiség, ha meggondoljuk, hogy e napokban nyílik meg a gőzhajózás és erős hozatalokra van kilátás.

Az összforgalom 150,000 q, az árak pedig végeredményben 5 fillérrel javultak. A forgalomba került buza nagyobb része raktáron állott.

Egyéb gabona-neműek közül a tengeri ára emelkedett jobb keresletre. A rozs is drágult, míg az árpa változatlan csendes irányzatot folytatott.

— Az Aradi takarékos és segély-egylet pénteken délelőtt tartotta immár a tizenharmadik rendes évi közgyűlését *Reicher* Károly elnöke alatt. A felolvasott jelentés a következő számadatokat sorolja fel. — **A Törzsbetétel:** Álladéka 1899. december 31-én K. 202438.50 **Váltó-tárca:** Álladéka 1899. december 31-én K. 202562.20 **Előlegek kötvényekre:** Álladéka 1899. december 31-én K. 16936. Összes pénztárforgalom 1.600,213 kor. 07 fill. A tagok száma 1898. december 31-én 857 tag 2537 törzsbetéttel 1899. december 31-én a szövetkezet 817 tagot számlált 2516 törzsbetéttel. A hat

éven keresztül apró összegekben gyűjtött és felszámolás alá kerülő tőke 86,267 kor. 50 fillért tesz. A felszámolást előkészítő s a felügyelő bizottságnak bemutatott s általa felülvizsgált napló kitüntetett eredménye lehetővé teszi, hogy ez alkalommal is törzsbetétenként 20 korona osztalék fizetését bozzák javaslatba. A múlt évben teljesített felszámolás szép eredményéért *Bauer* Gyula igazgatónak és a felszámoló bizottság többi tagjainak köszönetet szavazott a közgyűlés. A gyűlésen *Reicher* Károly elnöke alatt jelen voltak *Bauer* Gyula, *Pollák* V. *Réthy* Viktor, dr. *Ring* Béla *Döry* Jenő, helyettes ügyvezető, *Hönig* Frigyes, *Kohn* József, *Maresch* Gyula, *Gravillette* Miklós, *Répassy* Pál, *Varjassy* Lajos, *Traumer* Antal, *Szijj* Pál, *Szeberényi* Gyula, *Glück* Károly, *Weisz* Dávid, *Krause* Károly, *Lonninger* Mihály, *Bauer* István.

— Gazdasági előadások. Az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* és az *Aradi Gazdasági Egylet* 1900 évi február hó 17., 18. és 19-én *Aradon*, a vármegyeház nagymérmében Gazdasági előadásokat rendez. Az első előadás programja a következő: 1. *Kosinsky* Viktor, vinczellériskolai igazgató: A szőlőtermelés különféle módozatainak költségei és jövedelmezősége d. e. 9-től 10-ig. 2. *Kerpely* Kálmán, gazdasági tanintézeti igazgató: A magyar dohány javítását célzó eljárások ismertetése d. e. 10-től 11-ig. 3. *Cselkó* István, gazdasági akadémiai tanár: Szarvasmarha tenyésztés d. e. 11-től 12-ig. 4. *Cserhádi* Sándor, gazdasági akadémiai tanár: A cukorrépa termelés d. u. 3-tól 5-ig.

Budapesti áru és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 3.

Délelőttözsde. A Buzakinál kielégítő, vételkedv mérsékelt. Nyugodt irányzat mellett 25,000 métermázsára került forgalomba, meghatározott áron. Egyéb gabonáneműek közül tengeri szilárd, árpa és zab lauyha, rozs tartott. Időjárás derült.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	7.76— 7.77
Buza szeptemberre	7.90— 7.91
Rozs áprilisra	6.42— 6.43
Zab áprilisra	5.04— 5.05
Tengeri májusra	4.97— 4.98
Repcze szeptemberre	11.75—11.85

Zárul 4 órakor:

Buza áprilisra	7.76— 7.77
Buza szeptemberre	7.89— 7.90
Rozs áprilisra	6.43— 6.45
Zab áprilisra	5.03— 5.04
Tengeri májusra	4.90— 4.95
Repcze szeptemberre	11.85—11.95

Zárul 4 órakor:

korona

Osztrák hitelrészvény	755.50
Magyar hitelrészvény	754.50
Leszámitolóbank részvény	551.50
Rima-Murányi vasmű részvény	650.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	641.50
Közuti vasut	676.—
Városi villamos vasut részvény	336.—

NAPIREND.

Február 4. Vasárnap. Róm. kath. naptár: *Veronika*. — Protestáns naptár: *Veronika*. — Görög-keleti naptár (január 23.): *Kelemen*. — A nap két 7 óra 8 perczkor, nyugszik 4 óra 49 perczkor. — A hold két 8 óra 54 perczkor, nyugszik 10 óra 59 perczkor.

Február 5. Hétfő. Róm. kath. naptár: *Agota szűz*. — Protestáns naptár: *Agota szűz*. — Görög-keleti naptár (január 24.): *Xene*. — A nap két 7 óra 6 perczkor, nyugszik 4 óra 50 perczkor. — A hold két 9 óra 25 perczkor, nyugszik délelőtt.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 7613 milliméter, délután 2 órakor 7609 milliméter. Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 63. délután 2 órakor C° + 125. Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 5, délután 2 órakor DK. 6. Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor borult. Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Boros, fagypontról körüli hőmérséklet, északon csapadék.

Szabadságharosi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. — Belépti-díj: Hétköznap 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár nyitva van hétfőn délután 4—5, pénteken délután 4—5 és szombaton délelőtt 11—12 óráig. Helyiség: Erekléy-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Február 4. Az aradi vonós-negyves kamarazene hangversenye délután 5 órakor (Központi szálló). — Az aradi első takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor. — A kisjenői takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor. — A Szárnyaskerek dalkör közgyűlése délelőtt 9 órakor (A. Cs. E. V. műhelytelep). — Az aradi férfi és női szabók szakcsoportjának közgyűlése délután 3 órakor (Ipartestület). — Az aradi ág. hitv. ev. egyház közgyűlése délelőtt 11 órakor.

Február 8. Az almás-kamarási takarékos és önszegélyező-egyesület mint szövetkezet közgyűlése délelőtt 9 órakor. — Az arad-szent-mártoni első takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 11. Az aradi polgári önszegélyező-egylet mint szövetkezet közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 17. Jegyzőválasztás Csintyén.

Február 18. Az aradi ipar- és népbank közgyűlése délelőtt 10 1/2 órakor.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Szinügybazár. 1) *Jászai* Mari 51 éves. 2) Első szereplése Székesfehérvárott volt a „*Peleskai* nótáriusban mint néma szereplő 3) 1870-ben került a Nemzeti színházhoz.

P. V. Berzova Ily irányu közleményeknek lapunkban nem adhatunk helyet.

Előfizető, Arad. Kijelentjük újból, hogy esküvőről, eljegyzésről szóló hirt csak az esetben közlünk, ha az illető család küldi be azt hozzánk, vagy kér bennünket a közlésre. Szolgáljon ez tudomásul önnek is.

X. Y. Kisjenő. Ilyen természetű közleményekre, melyek csak kis kört érdekelnek, nincs annyi helyünk, hogy a hosszú cikket beszorithassuk. Tudósítinktól *események* beküldését várjuk, a melyeket szivesen veszünk mindenkor.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1899. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Szm. sz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Szm. sz. tv. délután 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. sz. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Gyorsvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 7.15	Személyvonat reggel 8.46
Vegyesvonat délután 4.16	Vegyesvonat este 7.49
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossebesről szv. reg. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossebesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Városi színház.

Vasárnap, 1900. évi február hó 4-én:

Bérletszünet. Bérletszünet.

Délután 3 1/2 órakor, fél árkakkal:

Az aranykakas.

Bohózat 3 felvonásban. Irták: *Blumenthal* Oszkár és *Kadelburg* Gusztáv. Magyarosította: *Fáy* J. Béla.

SZEMÉLYEK:

<i>Szikra</i> Julis . Felhő Rózsai.	<i>Gyárfás</i> Béla <i>Pethes</i> Imre.
<i>Fürge</i> Antal . <i>Pintér</i> Imre.	<i>Müller</i> Ottó . <i>László</i> Gy.
<i>Dachsmayer</i> Mezei Péter.	<i>Flóris</i> koldus <i>Radó</i> S.
<i>Erzsi</i> . . . . . <i>Harmath</i> J.	<i>Treszka</i> . . . <i>Jeney</i> Gy.
<i>Liza</i> . . . . . <i>Kalocsa</i> R.	<i>Bokros</i> , ülnök <i>Hajnal</i> D.
<i>Horváth</i> . . . <i>Bács</i> Károly.	<i>Körmös</i> . . . <i>Gáthi</i> K.

Kezdete 3 és fél órakor.

Bérlet 115. sz. Páratlan.

Este 7 órakor, rendes árkakkal:

Egy katona története.

Népdráma 5 felvonásban. Irták: *D'Ennery* és *Cormon*. Fordította: *Csepreghy* Ferencz.

SZEMÉLYEK:

<i>Reno</i> János . <i>Pethes</i> Imre.	<i>Valentine</i> . . <i>Czene</i> St.
<i>Madeline</i> . . <i>Tájkerti</i> B.	<i>Adrien</i> . . . . <i>Harmat</i> J.
<i>Tábornok</i> . . <i>Bács</i> Károly.	<i>Raoul</i> . . . . . <i>Géthi</i> K.
<i>Herczeg</i> . . <i>Bácsné</i> .	<i>Lázár</i> . . . . . <i>Hajnal</i> D.
<i>Apátnó</i> . . . . <i>Kalocsa</i> R.	<i>Samborán</i> . . <i>Andortty</i> P.

Kezdete 7 órakor.

REGENY-CSARNOK.

A milliomos büntársa.

— Bűnügyi regény. —

Írta: **M. E. Braddon.**

Fordította: Hevesi Jenő.

[4]

(Folytatás.)

IV.

A londoni vonat alig egy óra múlva érkezett Besingstockeba. József a váróteremben várta be. Mihelyt a pénztárt megnyitották, jegyet váltott, a perronon fel és alá sétált, várta a berobogó vonatot.

— Késő volt, midőn Southamptonban kiszállt.

Egyenesen egy folyóparti vendégfogadóféle csapszékbe sietett, melyet a magasló városi falak csaknem egészen elfödtek.

Itt ágyat bontatott magának s mindenkéltől arról szerzett magának bizonyosságot, hogy az „Elektra” még nem kötött ki.

A vacsorát szobájában költötte el, melyet a nyugtalanul eltöltött éjszaka után már a kora reggeli órákban elhagyott. Innen mindjárt a főt felé kanyarodott s egy szabónak a boltjába lépett.

Előkelő kereskedés velt. Annyira előkelő, hogy a csavargó külsejű Józseffel nem is akartak szóba sem állni. Csak mikor jól leszidta a segédet és a lármára odasiető tulajdonosnak megmutatott néhány bankjegyet, változott meg a véleményük irányában.

— Tökéletesen új öltözeteket óhajtanék. Ezenkívül kalapot, csizmát, esernyőt, utitáskát, hat inget, kék és fésűt, borotvát s több ilyen nélkülözhetetlen czikkeket. De miután látom, hogy önök még mindig bizalmatlanok, én most a borbélyhoz megyek. Amig visszajövök, lesz elég idejük arra, hogy megfontolják: adnak-e ruhát nekem, vagy sem?

A borbélyhoz érve, ennek megparancsolta, hogy szakállát uri módra rövidre nyírja és vadul lecsüngő haját tisztességes fürtökbe sodorja.

Midőn a borbély elvégezte munkáját, József megmosakodott, aztán a tükör elé lépett. Tökéletesen megváltozott a külseje.

Nem látszott többé csavargónak, sőt tisztességes, mutatós, szinte előkelő modorral bíró uri embernek nézett ki. Ugyannyira, hogy midőn a ruhaüzletbe visszatérve, magára öltötte a finom szabású öltönyt, gondolatja és a fényes lakkezipő: senkisémet gondolta volna, hogy ez az előkelő külsejű uriember röviddel ezelőtt mint gyanut gerjesztő csavargó lépett az üzletbe.

A főnök szinte lelkesülten mondta:

— Becsületesre, ha ez az átváltozás tizenhatsz font sterling helyett ötvenbe kerülne, sem volna drága, mert higgye meg, olyan ön, mint egy herceg!

Wilmot meglegedetten hallgatta a dicsérő szavakat és jelentőségteljesen mosolygott. Azután felváltva bankjegyeit, a visszajáró arany- és ezüst pénzdarabokat mellénye zsebébe rejtette.

A küszöbön állva, visszafordult.

— Legyen szives, ócska holmimat egy csomóba kötni. Majd ha besötétedik, eljövök érte.

Ezzel eltávozott és egy óra tájban visszatért a szállodába, a hol a nap hátralevő részét töltötte.

Midőn leszállt az est, József újból visszatért a szabóüzletbe.

— Már azt hittem, hogy itt feledi batyuját. Hova küldjem? — kérdezte a segéd.

— Schová? majd magam elviszem, — válaszolta József.

A jókora csomagot hóna alá vette és eltávozott a kőpart hosszában. Midőn a városhoz közeledett, zsebeit teleszedte kövekkel. Ezeket, a kikötő partjának szélére érve, egy nagy kerdőbe kötötte, s a batyuhoz fűzte. Majd mindkét csomagot a vízbe dobta.

Igen gondosan vigyázott arra, hogy valaki meg ne lássa e perczben.

Midőn a két csomag alámerült, szeme gyűrűről-gyűrűre követte a lesülyesztett tárgyaknak a vizen hátrahagyott nyomait, míg ezek végkép elmosódtak.

— Így ni! A nemes James Wentworth,

aki közel husz esztendeig élt Wandsworth városában Margit leányával; aki a szomszédok előtt titkos módon tartotta fenn magát, küzdve a megélhetés nehézségeivel: ezennel megszűnt élni! — mondá s lassu léptekkel távozott.

(Folytatása következik.)

NYILTTÉR.*

Könyvkötészet.

Az aradi nyomda részvénytársaság

(Csanádi-palota)

a szakipar legújabb vívmányai szerint új aranyozó és könyvkötészeti gépekkel berendezett és magas színvonalon álló

könyvkötészeti osztálya

mindennemű könyv- és hangjegy bekötéseket vállal és ép oly pontosan, mint díszesen és jutányosan készítteti el.

Jutányos árak. Díszes kiállítás.

Pontosság.

Kleinoscheg-Elysée
a Segjobbé Fezsgő

„HITELTUDÓSÍTÓ”

KERESKEDELMI ÉRTESSÍTŐ-IRODA
ARADON.

(Tulajdonos: **HEBS VILMOS.**)

Feltétlenül megbízható értesítéseket ad olcsón, gyorsan: 438

KERESKEDŐKRŐL,
IPAROSOKRŐL,
MEZŐGAZDÁKRŐL,
MAGÁNSZEMÉLYEKRŐL.

Összeköttetések egész Magyarországgal!

Meggyőződhet bárki,

hogy a legolcsóbb farsangi czikkek csakis

Kilényi C. és Trs.-nál

beszerezhetők u. m.

Báli szövetek,
Báli keztyük,
Báli harisnyák,
Báli legyezők, meleg csipke, illatszerek, pipere tárgyak,
Báli ingek.
Báli nyakcsokrok, Cotilion jelvények, álarczok, tombolatárgyak stb.

olcsóbb mint bárhol

b. látogatásaiért esd

Kilényi C. és Társa

ARAD,

Andrássy-tér 20. sz. a kék golyóhoz.

Értesítés.

Tisztelettel ajánlom a nagyérdemű közönség és t. vendégeim szives figyelmébe

MÜTERMEMBEN

a legnagyobb gonddal és izléssel készülő

különféle fényképeimet

mint legkedvesebb alkalmi ajándékot, u. m. platin, brom, brom-platin, albumin, matt- és fényes celloidin stb. papírokon kis képtől egész életnagyságig. Olaj, aquarell- és pastell-festményeimet.

Utólérhetlen művészies nagyításokat és a kedvességéről elősmert gyermek pillanatfölvételeimet stb.

Üzletáthelyezés miatt mélyen leszállított árak:

1 életnagyságu nagyított mellkép **30** korona,
6 darab mignon-fénykép . . . **4** korona,
6 darab vizit-fénykép . . . **6** korona,

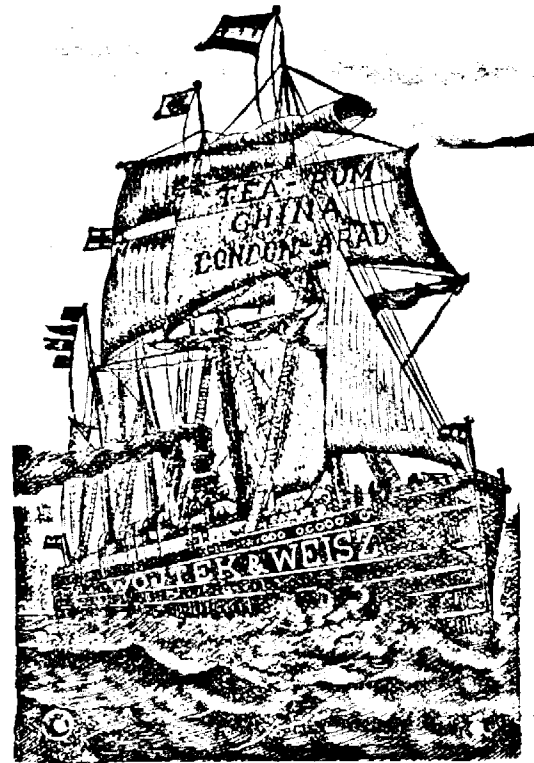
minden más nagyságnál az eddiginél sokkal előnyösebb árak.

Szives megrendeléseket mielőbb kérek.

Tisztelettel:

KLAPOK ALAJOS,
fényképész. Templom-utca, Minorita-palota. Bejárat a m. kir. posta mellett.

Megérkezett!

A legjobb minőségű

OROSZ ES CHINAI TEA

eredeti csomagolásban és kimérve

kilója 10 koronától 36 koronáig.

TÖREDÉK TEA

kilója 8 korona.

Valódi jamaikai és belföldi rumok

literje 2 koronától 7 korona 40 fillérig üveggel együtt, üres üvegek a beszámított árban visszafogadottnak.

VOJTEK és WEISZ

tea és rum nagykereskedése

ARADON.

Meghívó.

A „székudvari önszegélyző-egylet mint szövetkezet“

f. évi február hó 18-án d. u. 2 órakor tartandó

XII. évi rendes közgyűlésre

a tagok tisztelettel meghívotnak.

A tagok száma 1898. év végén volt 674, az elmúlt 1899-ben le-számoltunk 32 taggal, beiratkozott új tagnak 31 s így 1899. év végén volt 673 tag.

A betétek száma 1898. év végén volt 1740 a lefolyt 1899. évben apadt 102 betét, szaporodott 83-al, s így 1899. év végén volt 172. betét,

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
2. Az 1899. évi december 31-én lezárt mérleg helybenhagyása.
3. Az 1899 ik üzletévről a felmentvény megadása.
4. Kilencz igazgatósági tag 3 évre, három rendes és egy pótfel-ügyelő-bizottsági tagokat egy évre választani.
5. Letárgyalni és határozni a napirendre kitűzött tárgyak felett.

Az igazgatóság.

Tartozik. **Veszteség és nyereség-számla.** Követel.

	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	
Költség-számla az egyen- legért	677	20			Befizetett kamatok ...	3951	11		
Adó-számla az egyen- legért	251	25	928	45	Kifizetett kamatok...	2207	88	1743	23
Nyeremény-egyenleg ...			814	78					
			1743	23				1743	23
			Kor. fil	Kor. fil				Kor. fil	Kor. fil
			3486	46				3486	46

Kelt Székudvaron, 1899. decz. 31.

Rázel István igazg. elnök, **Varga György** s. k., **Morsó János** s. k., **Varga Aurél** s. k., **Juhász István** s. k., **Szfaraila Juon** s. k., **Zsura Péter** s. k. igazgatósági tagok.

Jelen veszteség- és nyereség számlát a számviteli fő- és mellék-könyvekkel összehasonlítván azt helyesnek és rendben levőnek találtuk.
Kelt Székudvaron, 1900. január hó 26-án.

Matkovcsik Mihály felügyelő-bizottsági elnök s. k., **Telecsán Pál** s. k. és **Szekeres Lajos** s. k. felügyelő-bizottsági tagok.

Vagyon. **Mérleg-számla 1899. évről.** Teher.

	frt	kr	frt	kr
Pénztár-számla az egyenlegért	998	86		
Kötvény-számla az egyenlegért	53853	68		
Törzsbetétí számla az egyen- legért			16677	58
Tartalékalap-számla az egyen- legért			2634	18
Aradmegyei hitelegyl. kölcsön az egyenlegért...			34726	
Nyeremény-egyenleg ...			814	78
			54852	54
			Kor. fil	Kor. fil
			109705	08

Kelt Székudvaron, 1899. december 31-én.

Rázel István s. k. igazg. elnök. **Varga György** s. k., **Morsó Já-nos** s. k., **Varga Aurél** s. k., **Juhász István** s. k., **Szfaraila Juon** s. k., **Zsura Petru** s. k. igazgatósági tagok.

Jelen mérleg számlát a számviteli fő- és mellékkönyvekkel össze-hasonlítván azt megegyezőnek és tökéletes rendben levőnek találtuk.
Kelt Székudvaron, 1900. évi január hó 26-án.

Matkovcsik Mihály s. k. felügyelő-bizottsági elnök, **Telecsán Pál** s. k., **Szekeres Lajos** s. k. felügyelő-bizottsági tagok.

Kávéház megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közön-ség, m. t. jóakaróim és barátaim becses tudomására hozni, hogy a Szabadságtéren lévő, -legjobb hírnévnek örvendő

„ABBÁZIA“

kávéházat **Kacser Samu** urtól megvettem és azt megnyitottam.

Legfőbb törekvésem leend, hogy a nagyérdemű közönség ama bizalmát, me-lyet 20 évi kávé minőségemben iparkod-tam kiérdemelni, arra a jövőben még fo-kozatosabb mérvben rászolgáljak.

Az immár tulajdonomat képező **Abbá-zia** kávéházamban ezentul is a legkitű-nőbb kávéházi italokkal szolgállok.

A nagyérdemű közönség becses párt-fogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Teffner Ignác, kávé.

Meghívó.

A Taucz és vidéki önszegélyező egylet mint szövetkezet

1900. évi február hó 18-án d. u. 2 1/2 órakor tartja

rendes évi közgyűlését

Tauczon a körjegyzői irodában.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése a mult üzletévről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése s ezzel kapcsolatosan a mérleg megállapítása, illetve a nyereség felosztása iránti határozat.
3. A szokásos felmentvény megszavazása.
4. A felügyelő-bizottság újjaválasztása.
5. Netáni indítványok.

Van szerencsénk az egylet t. tagjait ezennel meghívni és a ke-resk. törvény 243. §-a értelmében közhírré tenni, hogy egyletünknek 1899. évi január 1-én 631 tagja volt, kik 1155 törzsbetéttel bírtak; év-közben megszűnt 27 tag 90 törzsbetéttel, belépett 52 tag 113 törzsbé-téttel; 1899. év december 31-én maradt 656 tag 1178 törzsbetéttel.
Taucz, 1900. évi február hó 1-én.

Az igazgatóság.

Vagyon. **1899. évi mérleg-számla.** Teher.

	frt	kr	frt	kr
Pénztáriszámla egyen- lege ...	563	87		
Kötvény-számla ...	24283			
Leltár-számla 67.50				
leítve érték- csökkenés ... 7.50	60			
	24906	87		
Törzsbetét számla ...			17334	65
Aradmegyei hitelegy- let számlája...			5461	
Tartalék-alap számla			742	95
Átmeneti kamatok ...			488	95
Nyeremény ...			879	32
			24906	87

Kelt Tauczon, 1899. évi december hó 31-én.

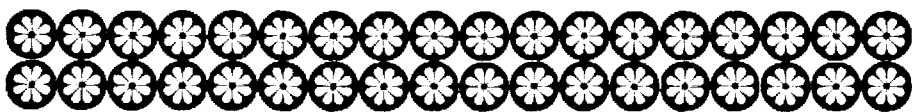
Dr. Brück, s. k. igazgató. **Gróf Königsegg**, s. k. elnök. **Nika**, s. k. igazgató. **Kuntz**, s. k. igazgató.

Jelen mérleg-számla a számviteli fő- és mellékkönyvekkel összehason-lítatván, helyesnek és teljesen rendben levőnek találtatott.

Kelt Tauczon, 1899. december 31.

Kállay Gyula, s. k.
f. b. elnök.

Szente, s. k. f. b. tag. **Gróf Königsegg Lajos**, s. k. f. b. tag. **Szelezsán György**, s. k. f. b. tag.

1758/1899. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A pécskai kir. járásbírósg mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Kneffel Károly és fia czég végrehajtónak Scherer Péter ó.-pécskai lakos végrehajtást szenvedő elleni 145 frt tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. tvszék, a pécskai kir. járásbírósg területén levő, Ó.-Pécska községben fekvő, az ó.-pécskai 1511. sz. tjkvben A I. 1—2. sorsz. a. ingatlanra az árverést 431 frt-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi február hó 5-ik napján d. e. 10 órakor, ezen tkvi hatóságnál megtartandó nyilvános

árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 % -át vagyis 43 frt 10 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügymin. rend. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécskán, a kir. jbróság, mint tkvi hatóságnál, 1899. évi július hó 21-ik napján.

Dr. Jakó,
kir. aljbíró.

676

20% engedményt kap mindenki,

GUMMI

és hálhólyag, az egyedül legbiztosabb legmegbízhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható **ÓVZOR** fértiak és nők részére. Ára tuczonként eredeti párisi minőségben frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— és frt 8.—. Bouts amerio. tuczatja frt 3.— 4.— és frt 5.—. **Női óvzerek** Hassa tanár-féle frt 2.—, Meninga tanár-féle frt 2.50, dr. Eariet-féle frt 3.— darabonként. Ezen női óvzerek százszor is használhatók.

Hölgy szivacsok, valódi párisi, tuczonként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 6.—.

Diana óv havi kötő nőknek, legjobb a világban, drjba frt 2.50

Kimerítő árjegyzék zárt borítékban, ingyen és bérmentve.

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl utánvét mellett vagy a pénz előleges bektüldése után

J. REIF,

Bécs, Brandstätte 3. 1860

1881-ben alapított hírneves higiénia specialista czég.

20% engedményt!

ki e hirdetésre hivatkozik!

Kathreiner

csak valódi az ismert

Kathreiner-csomagokban!

Tehát soha sem nyitva, sem más megtévesztésre alkalmas utánczott csomagokban.

Kathreiner Kneipp maláta kávéja
a legizletesebb, egyedül egészséges és egyszerűs mind a legjobb pótkávé a babkávéhoz.

Kathreiner Kneipp-maláta kávéja
előszeretettel és folyton növekvő eredménnyel élveztetik a családok százezereinél.

Kathreiner Kneipp-maláta kávéja
a babkávét, a hol annak élvezete, mint az egészségre káros, orvosilag eltiltatik, a legpompásabban helyettesíti!

3184—1899.

Árverési hirdetmény.

Simonyifalva község alólir előljároi részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Simonyifalva község tulajdonát képező cserép- és téglá égető gyárnak 6 évre vagyis 1900. évi január hó 1-től 1905. évi december hó 31-ig, nyilvános árverés útján 1900. évi február hó 18-án d. e. 2 órakor, Simonyifalva község házána használat bérbe fog adatni.

Árverelők a feltételeket Simonyifalva község jegyzői iró dájában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetik.

Simonyifalván. 1900. évi január hó 29.

Páll Pál
jegyző.

Balla József
674
bíró.

3—1900. g. sz.

Hirdetmény.

Miután a sertések és juhokna legelőre való összcírása a kellő eredményre nem vezetett, ezennel újból közhírré tesszük, hogy azoknak, akik belvárosban Sarkad, Erzsébet, Sága, Poltura külvárosokban laknak, a kamarási hivatalban, azoknak pedig a kik Gáj-külvárosban és a tanyákon laknak, a külvárosi alkapitányi hivatalban kell jelenteniök, hány darab sertést vagy juhot kívánnak folyó évben a városi legelőkre bocsátani.

Ezen bejelentésekre folyó évi február hó 5, 6, 7, 8, 9, és 10 napig tűzzük ki határidőül, a melyen a bejelentések el nem fogadtatnak.

A bejelentések alkalmával legelőnek kiállítva a kötelezvények legeltetési díjjak azon fele-részt a melyek nem a legelőre bocsátás előtt, hanem f. é. augusztus 20-ig fizethetők le.

Arad szabad kir. város gazdasági bizottságának 1900. január hó 30-ik napján tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay
aljegyző.

Elsőrendű hazai gyártmány.

Mégis csak legjobb a mindenütt kapható

Fiumei 1867

Csokoládé

és **Cacaó.**

Bor. 1-4 éves homoki ó-schiller vagy fehér bor erősség és év szerint 100 literenként 22-24-28-32 frt. Uj bor (fejtve) minőség szerint 16-18-20-24-28 frt. Tessek „**Borárjegyzéket**“ kérni. Rendelő hordót is kaphat, mely beszerzési áron szánittatik föl s ugyanily áron 6 héten belül bérmentve, utánvét nélkül, sértetlen állapotban vissza is vétetik s annak ára postautalványon át lesz küldve. A rendelő nyugodt lehet, hogy eredeti, tiszta minőségű borhoz juttatom; erről jó hírnevem nyújt kezességét. Borüzlethez 20-40,000 frttal 12-14% jövedelem biztosítása mellett társ kerestetik. Gyümölcse ép oly értékes, mint a bírsé s fája ugyanolyan áron adatik el.

Lasponya ojtványok. Kétféle piro, fehér és fekete fajokban. 6 láb magasán ojtva, 2-3-4-5 éves, igen erős ocméte, erősség szerint 30 krtól 60 krig. 30 fős vételnél 20 százalék, 25 forintnál 25 százalék, 50 forintnál 30 százalék engedmény. As eperfa elég jól árnyékol, ellenálló, minden évben bőven terem, gyümölcsét úgy a két-, mint a többlébűk egyaránt szeretik; kitérő pálinka is főszelhető belőle. Ceglédön igen jövedelmező fának ismerjük. Kár volna hásszunk, kertünk, szőlők vagy egyéb birtokunkat e nélkül hagyni.

Nemes eperfa-ojtvány Rendkívül nagy gyümölcsöt fajokban (Konstantinápolyi, Portugali, rias stb.) melyek az ültetés évében már gyümölcsöt hoznak, azután pedig rendkívül bőven teremnek. Fája igénytelen, betegség és ellenősségtől egyaránt mentes. Vannak rendelőim, kik azor száma ültetik, mert rendkívül hamar teremnek, gyümölcse kedves, sokáig eláll, magas árba értékesíthető és sokféleképpen föl is dolgozható. A 2-3-4-5 éves, rendkívül szép és gazdag gyökerű fák darabja erősség szerint 20 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél olyan engedmény adatik, mint az epernál.

Birs-ojtványok. [Pándi vagy bírsói maggy.] Termékenységét előmozdító háromszor lett permetezve, s így, ha azt folytatólag permetezzük, bőven fog teremni. Fája egészséges, gyümölcse rendkívül keresett, mert befőzésre legalkalmasabb. A 2-3-4-5 éves rendkívül szép és gazdag gyökerű fák darabja 15 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél ugyanezen engedmény adatik, mint az epernél.

Spanyol meggy, fekete. A 6-8 láb magas, rendkívül gazdag gyökerű, tele belű és könnyű termésű, 2-3-4-5 éves diófák ára erősség szerint 20 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél ugyanolyan engedmény, mint az epernél.

Diófa. 2-3-4-5 éves életerős példányokban, azok kora és erőssége szerint 2-5-7-10-15 krajóár áron.

Minden másféle nemes gyümölcsfák, nevezetesen szilva, őszai és kajszinbarack, cseresznye, meggy, szőlő gosztonya, lasponya magas deréku és törpe állásukban, — erősség szerint 20 krtól 50 krig szintén kaphatók.

Kiselejtezett nemes ojtványok 2-3-4-5 éves életerős példányokban, azok kora és erőssége szerint 2-5-7-10-15 krajóár áron.

Mindenféle vadoncok erősség szerint 5 forint 85 krajóártól 19 forintig ezrenként.

Kerti eszközök. Kitérő és tartós anyagból rendkívül szilárdan készült borolók (sarabolók), szőlő ültető vasak, továbbá kerti fűrészek, ollók, görbe szemkő és ojtó kések, ezenfelül jelfa és ojtó kenőcs igen olcsó árak mellett rendelhető meg.

Ar- és névjegyzéket küld:
Unghváry László, föld-, szőlő- és faiskola-birtokos Ceglédről.

Báli

ujdonságainkat

figyelmébe ajánljuk!

Különlegességek

selyem, gasier és divatkelmékben.

Valódi francia battistok, himzett és ajour, Caliko bálókra igen alkalmas és minden színben kapható.

Báli belépők (Entree), legyezők

minden kivitelben.

Mennyasszonyi kelengyék nagy raktára.

Fegyházban kötött gyermek-, női- és férfi harisnyák.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA

→ Arad, Szabadság-tér 19. ←

165—1900. pm.

Hirdetmény. Közhírré teszem, hogy Sopron vármegye kis- és nagy-mártoni járásából sertéseket Ausztriába bevinni tilos. Aradon, 1900. évi január hó 9-én. **Salacz,** kir. tan. polgármester.

500 forintot fizetek annak, aki **Bartilla** fogvizének használatát mellett, üvege 35 kr. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzik. (Csomagolásért külön 10 kr.) **A. Bartilla's Erben, (E. Winkler) Wien, 19/1 Sommer-gasse 1.** Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok feljelentői jól díjaztatnak. — Kapható Aradon: **Rozsnyay Mátyas** 227 gyógyszerárában, Szabadság-tér.

Tyukszem,

szemölcs, bütyök és mindenféle bőrkeményedést bámulatos rövid idő alatt elmulasztja a

Hajós-féle

ANAGALLIN

Ára 35 kr.

Nyilatkozat. Tekintetes Hajós Árpád gyógyszerész urnak Arad. Fogadja legmélyebb köszönetemet az Ön által feltalált csodás hatású Anagallin-ért, mely a régi kinzó bőrkeményedéstől rövid idő alatt és igen sikeresen megszabadított. El nem mulasztatom az Ön igazán kitérő szerét a szenvedő emberiség figyelmébe ajánlani. Arad, jul. 24. Tisztelettel Szelle Iózsefné.

A párisi és londoni hygienikus kiállításon kitérő készítményeért, nagy aranyéremmel, díszoklevéllel és érdemkereszttel kitüntetve. Kapható egyedül a készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára

Aradon, Andrásy-tér 22.

A megyeházzal szemben.

Az
Aradi Közlöny

a vidék legterjedelmesebb és legolvasottabb politikai napilapja.

Megjelenik naponként legalább 12 oldalon.

F. évi február hó 1-ével újabb előfizetést nyit.

Előfizetési ár:

Február hóra helyben 2 korona, vidékre 2 korona 40 fillér.
Február—márczius hóra helyben 4 korona, vidékre 4 korona
80 fillér.

Ujonnán belépő előfizetőink

Petőfi Sándor összes költeményeit

diszkötésben, azonfelül a

MAGYAR SZINMŰVÉSZET

gazdagon illusztrált könyvét — míg a készlet tart — in-
gyen megkapják.

Árverési hirdetmény.

A csálai m. kir. erdőgondnokság kerületében kiirtandó faosok 1—24. számú részletekben (A. ü. o. 1. 9. 5. tag 2/57. 23—26. oszt.) levő tömegek eladása továbbá a 25. és 26. számú részleteknek (A. ü. o. 5 tag 114. 115. 117. tag.) irtási kötelezettség melletti leendő bérbeadása tárgyán a nevezett m. kir. erdőgondnokság irodahelyiségében

folyó évi február hó 16-án d. e. 9 órakor zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

1. Az 1—7. számú 79^{271/1600} holdas részletek A) 1. tag. 1. 2. oszt. fatömegeinek kikiáltási ára 4578 K. 36 fill.

2. A 8—15. számú 84^{746/1600} holdas részletek A) 1. t. 1. 2. oszt. fatömegeinek kikiáltási ára 7662 K. 64 fill.

3. A 16—24. számú 95^{48/1600} holdas részletek A) 1. 9. 5. t. 57. 23—26. oszt. fatömegeinek

kikiáltási ára 2380 K. 96 fill. Az 1—24. számú fatömegeinek kikiáltási ára összesen 14621 K. 96 fill.

Ajánlatok akár a most felsorolt csoportokra külön-külön, akár az egész területre elfogadtatnak. Bánatpénz mindég a kikiáltási árnak 10%-a.

A 25—26. számú II. A) 5. t. 114., 115., 117. oszt. összesen 164258 k. hold kiterjedésű részletek irtása és beerdősítésének kötelezettsége mellett az 1900. I/1—1903. XII/31-ig terjedő időre leendő

bérbevitelével járó üzletkötéshez évenként és holdanként 8 korona és 10 fillér haszonbér mint kikiáltási ár állapítatik meg azzal, hogy a kiirtott fatömeg bérlő tulajdonát képezi. Bánatpénz 133 korona.

Írásbeli ajánlatok, melyek a fentirt napnak délelőtti 9 órájáig a csálai m. kir. erdőgondnokságnál (Aradmegye) benyújtattak s a megajánlott összegnek 10%-át tevő bánatpénzzel felszereltettek, szintén tárgyalás alá fognak vétetni. Elkésve és távirati uton beadott ajánlatok valamint utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Bővebb felvilágosítással ugy az alulirt m. kir. főerdőhivatal mint a csálai m. kir. erdőgondnokság szolgál.

Lippán, 1900. január hóban.
297 M. kir. főerdőhivatal.
(Utánnymat nem díjaztatik.)

VÁLLALAT SZIKVIZGYÁRAK TELJES BERENDEZÉSÉRE
Dr WÄGNER ÉS TÁRSAI
Egyesült gyárak
Mint Beletti Társaság
BUDAPEST.
GYÁR ÉS IRODA: IX. TINÓDY-UTCA 3,
a bizella-malom mögött.
Fiók: **BÉCS.**
XVIII, Schopenhauerstrasse 45

ARJEGYZEK INGYEN ÉS BÉRMENTVE
SZÁMOS KITÜNTETÉS
TELEFON
FOLYÉKONY SZÉNSAV

JÉGSZEKRÉNYEK, SÖRKIMÉRŐ KÉSZÜLÉK ÉS PINCFELSZERELÉSI CZIKKEK

Jzzó harisnyák

(Auer-hálók)
azonnal használhatók, minden égőre alkalmazhatók, 10 darab 3 frt, 100 darab 22 frt. Bérmentve hához szállítva, jótállás mellett, utánvétellel.

Teljes készülékeket (égő, harisnya, cylinder), 10 darabonként 7 frt 20 krért szállít a.

Glühstrumpf-Fabrik
„Brillant“
Berlin, W. 9. Linkstrasse.

Igen sok külföldi, francia, angol és német szer van hirdetve és ajánlva fiatal emberek részére csöbántalmak és folyások ellen.

Mindazon esetekben, ahol Santal-olaj használata orvosilag javasolva van, a legcélszerűbb és legjobb a

SANTAL-EGGER

alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-indiai Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltetik.

1 üveg ára 1 frt 50 kr. postán bérmentve, a pénz előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr. 208

Gyógyszertár a Nádorhoz,
Budapest, VI., Váci-körút 17. sz.

AZ ORSZÁGOS
szőlőoltványtelep részvénytársaság
ez évi terméséből

eladó

nagymennyiségű különböző fajú I. oszt. gyökeres fás

szőlőoltvány
továbbá sima és gyökeres

amerikai vessző.

Az árakra és szállítási feltételekre nézve bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

az igazgatóság.
Arad (Csanádi palota II. em.)

2975

Üzlethelyiség kiadó.

A Salacz-utca 2-ik szám alatt
két

077

üzlethelyiség

május 1-től kiadó.

Bővebbet Kossuth-utca 7. sz.

Zálogtárgyak

elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek ezennel tudtul adni, hogy

ékszertárgyak

1900. évi február 7-én,
ingóságok

1900. évi február 8-án,

délelőtt 8 órakor a tekintetes városi kapitányi hivatal egy tisztviselője jelenlétében üzlethelyiségben Kossuth-utca 12. sz. azon

1899. nov. hóban esedékes

zálogtárgyak, melyek lejáratkor ki nem váltattak, sem elzálogolási határidejük meg nem hosszabbítottak, legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adni.

456

Weisz Dávid.

Lakás.

Kossuth-utczai 52. sz. a.

(Kossuth és Dasseffy-utca sarkán.)

4 szoba

alkovval s hozzá tartozó lakrészekkel és kerttel együtt

május hó 1-től
kiadó.

668

Értekezhetni lehet ugyanott a pinze lakásban **Illés Gábornál**, mint megbizottnál.

ARADMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR

Az „Aradmegyei takarékpénztár”

tisztelt részvényesei

folyó évi február hó 18-án délelőtt 10 órakor

az intézet helyiségében tartandó

XXIX. rendes évi közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívtnak.

Tárgysorozat:

1. Az évi jelentés, az 1899. évi mérleg- és a felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése; határozat a tiszta nyereség felosztása fellett, valamint a felmentvények megadása.
2. Nyolcz választmányi tag megválasztása az alapszabályok 105. §-a értelmében.
3. A t. részvényesek netaláni indítványai.

A t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felretnek, hogy részvényeiket a közgyűlés napjáig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy főpénztárainál Eleken és Battonyán nyugta mellett letéteményezni sziveskedjenek.

Aradon, 1900. február hó 3-án.

673

Az igazgatóság

Kiváló minőségű, szállítható izzótestet légszesz-izzófényhez

szállítok csomagolva portómentesen, legkevesebb 10 darabnak megrendelésénél, darabonként 60 fillérért. **Törhetlen csöveket (Cylindert)** nem üvegből, darabonként egy koronaért.

Chem. techn. Laboratorium

Bécs, IX., Glasergasse 4. 637

Az Erzsébet-, Leininger-, Ormai és Vas-utczák által határolt

telken

szemben a waggongyárral, egyes parcellák tetszés szerinti nagyságban

eladó

Bővebbet Simonyi-utca 14. szám alatt.

ad 1051—1900. sz.

== Gyümölcsfák. ==

Az aradi és csanádi egyesült vasutaknak Apátfalván mintaszerűen berendezett és nagy gondnal kezelt faiskolájában erőteljes szép példány s legjobb faju **nemesített gyümölcsfák**, nemkülömben magas és alacsony törzsű **rózsafák** nagy választékban, **jutányos áron kaphatók.**

Megrendelések a vasutársulat igazgatóságánál Aradon, továbbá a vasutvonalai mentén az állomás főnököknél és Apátfalván a társulati kertésznél eszközölhetők.

Árjegyzéket kívánatra a vasutársulat igazgatósága díjmentesen küld.

Arad, 1900. évi február hóban.

607

Az igazgatóság.

A női szépség emelésére, tökéletesítésére s fenn-tartására a legkitűnőbb, teljesen ártalmatlan, vegy-tiszta és zérmentes készítmény a . . . . .

Margit-Crème.

Rövid idő alatt szüntet szeplőt, májoltot, pattanást, bőrtakát (mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is üdöbajos arciszint kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőleg hasonló alakban, kiállításban és áron kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az anyamnek masolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nméltóság m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felelőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalom.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykezéleti állomás vizsgálatai bizonyították, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykezéti készítmény. — Ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arcsvíz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vételnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak.

Kapható minden gyógyszertárban és illatszerekkereskedésben.